

Suvestinė redakcija nuo 2012-11-28 iki 2015-12-28

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [69-2642](#), i. k. 1092080ISAK00IV-266

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL KILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ RESTAURATORIŲ ATESTAVIMO
KOMISIJOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO**

2008 m. gegužės 19 d. Nr. IV-266
Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [14-352](#); 2008, Nr. [81-3183](#)) 4 straipsnio 2 dalies 5 punktu:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1. T v i r t i n u pridedamus:

1.1. Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos nuostatus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.2. Kultūros vertybių restauratoriaus atestavimo lapo formą;

1.3. Kilnojamųjų kultūros vertybių, kultūros paveldo statinių vertingųjų savybių ir dailės nekilnojamojo kultūros paveldo objektų:

Papildyta punktu:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.1. Restauravimo technologo (chemiko, fiziko, biologo, fotografo) kvalifikaciniai reikalavimai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IV-241](#), 2010-04-21, Žin., 2010, Nr. 49-2409 (2010-04-29), i. k. 1102080ISAK00IV-241

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.2. Archeologinių radinių (specializacija – odos) restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.3. Archeologinių radinių (specializacija – tekstilės) restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.4. Archeologinių radinių (specializacija – medienos) restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.5. Archeologinių radinių (specializacija – metalo) restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.6. Akmens, dirbtinio marmuro ir dekoratyvinių dangų restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.7. Auksuotės restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.8. Dokumentų restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.9. Gintaro dirbinių restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.10. Kaulo dirbinių restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.11. Keramikos restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.12. Lipdybos, natūralaus ir dirbtinio akmens skulptūros restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.13. Meninių baldų restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.14. Meno kūrinių ant popieriaus restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.15. Metalų dirbinių restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.16. Molbertinės tapybos restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.17. Pergamento restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.18. Polichromuoto medžio restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.19. Polichromuoto medžio (specializacija – drožybos) restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.20. Prevencinio konservavimo technologų kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.21. Sienų tapybos restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.22. Tekstilės restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.23. Vitražo restauratorių kvalifikacinius reikalavimus;

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

1.3.24. Vargonų restauratoriaus kvalifikacinius reikalavimus;

Papildyta punktu:

Nr. [IV-819](#), 2012-11-20, Žin., 2012, Nr. 137-7034 (2012-11-27), i. k. 1122080ISAK00IV-819

1.3.25. Vargonų restauravimo technologo kvalifikacinius reikalavimus.

Papildyta punktu:

Nr. [IV-819](#), 2012-11-20, Žin., 2012, Nr. 137-7034 (2012-11-27), i. k. 1122080ISAK00IV-819

2. L a i k a u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2003 m. kovo 5 d. įsakymą Nr. IV-85 „Dėl kilnojamųjų kultūros vertybių bei statinių priklausinių restauratorių atestavimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [37-1632](#));

2.2. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2007 m. gruodžio 5 d. įsakymą Nr. IV-701 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2003 m. kovo 5 d. įsakymo Nr. IV-85 „Dėl kilnojamųjų kultūros vertybių bei statinių priklausinių restauratorių atestavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2007, Nr. [129-5252](#)).

KULTŪROS MINISTRAS

JONAS JUČAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266
(Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2012 m. birželio 5 d. įsakymo Nr. ĮV-405
redakcija)

KILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ RESTAURATORIŲ ATESTAVIMO KOMISIJOS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos nuostatai nustato kilnojamųjų kultūros vertybių, kultūros paveldo statinių vertingųjų savybių ir dailės nekilnojamojo kultūros paveldo objektų (toliau – kultūros vertybės) restauratorių, konservavimo, restauravimo ir prevencinio konservavimo technologų (toliau – restauratoriai) kvalifikacines kategorijas bei specialybes ir specializacijas, Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos (toliau – Atestavimo komisija) sudarymą ir veiklos organizavimą, atestavimo dokumentų priėmimo ir atestavimo tvarką.

2. Restauratoriai atestuojami atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [14-352](#); 2008, Nr. [81-3183](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo (Žin., 1995, Nr. [53-1292](#); 2003, Nr. 59-2638) ir Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymo (Žin., 1995, Nr. [51-1245](#); 2004, Nr. 120-4431) reikalavimus.

3. Europos Sąjungos valstybių narių, Europos Ekonominės Erdvės valstybių ir Šveicarijos Konfederacijos piliečių, norinčių dirbti pagal restauratoriaus profesiją ar laikinai arba vienkartinai teikti restauratoriaus paslaugas Lietuvos Respublikoje, kvalifikacijų pripažinimo tvarka bei kompensacinės priemonės reglamentuojamos Restauratoriaus profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal restauratoriaus profesiją ar laikinai arba vienkartinai teikti restauratoriaus paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. ĮV-485 „Dėl Restauratoriaus profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal restauratoriaus profesiją ar laikinai arba vienkartinai teikti restauratoriaus paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [123-4685](#)), nuostatomis.

4. Restauratorių atestavimas yra jų profesinio pasirengimo, kompetencijos bei praktinės veiklos įvertinimas.

5. Atestavimo tikslai:

5.1. įvertinti restauratorių profesines žinias bei patyrimą, konservavimo, restauravimo ir prevencinio konservavimo tyrimų darbus ir (ar) parengtas šių darbų metodikas bei projektus ir metodinį vadovavimą šiems darbams bei suteikti kvalifikacines kategorijas, apibrėžiant jų veiklos sritis ir ribas;

5.2. apsaugoti kultūros vertybes nuo nekvalifikuoto konservavimo restauravimo ir prevencinio konservavimo;

5.3. skatinti restauratorių profesinį meistriškumą ir profesinių žinių sklaidą;

5.4. susieti restauratorių kvalifikacines kategorijas su darbo užmokesčiu.

II. RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS BEI SPECIALYBĖS IR SPECIALIZACIJOS

6. Restauratorius atestuoja Atestavimo komisija. Atestavimo komisija taip pat vertina restauratorių, įgijusių užsienio šalyje restauratoriaus išsilavinimą, profesinę kvalifikaciją ir

nustato kvalifikacinę kategoriją.

7. Lietuvos Respublikoje nustatomos šios restauratorių kvalifikacinės kategorijos: trečioji (III), antroji (II), pirmoji (I), aukščiausioji ir eksperto – suteikiančios restauratoriams teisę:

7.1. atlikti atitinkamo sudėtingumo kultūros vertybių tyrimo, konservavimo, restauravimo ir prevencinio konservavimo darbus;

7.2. rengti restauravimo programas ir projektus;

7.3. vadovauti tos pačios specialybės (specializacijos) ir gretutinių specialybių (specializacijų) bet žemesnės kvalifikacijos restauratoriams.

8. Restauratoriai atestuojami remiantis šiais nuostatais, bendraisiais kvalifikaciniais reikalavimais, numatytais šių nuostatų 1 priede, konkrečios specialybės atestavimo reikalavimais, patvirtintais kultūros ministro.

9. Restauratoriai atestuojami atsižvelgiant į išsilavinimo ir specialiojo darbo stažo pagal restauratoriaus profesiją reikalavimus, kurie numatyti šių nuostatų 2 priede. Į specialųjį darbo stažą neįskaičiuojamos laikas, kai nebuvo užsiimama restauratoriaus profesine veikla.

10. Kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikiama penkeriems metams. Restauratoriams, kurie turi 30 metų specialųjį darbo stažą pagal restauratoriaus profesiją, kategorija suteikiama neterminuotai.

11. Restauratoriaus kvalifikacinė kategorija panaikinama ar suteikiama žemesnė, jeigu Atestavimo komisija nustato, kad restauratoriaus veikla žaloja ar naikina kultūros vertybę.

12. Atestavimo komisija atestuoja šių specialybių ir specializacijų restauratorius:

12.1. akmens, dirbtinio marmuro ir dekoratyvinių dangų;

12.2. archeologinių radinių (specializacijos: tekstilės, medienos, metalo, odos);

12.3. auksuotės;

12.4. dokumentų;

12.5. gintaro dirbinių;

12.6. keramikos;

12.7. lipdybos, natūralaus ir dirbtinio akmens skulptūros;

12.8. meninių baldų;

12.9. metalo dirbinių;

12.10. molbertinės tapybos;

12.11. polichromuoto medžio (specializacija: drožybos);

12.12. meno kūrinių ant popieriaus;

12.13. pergamento;

12.14. restauravimo technologijų (specializacijos: chemiko technologo, cheminės analizės specialisto, fizikinių tyrimų specialisto, biologinių tyrimų specialisto, fototyrimų specialisto);

12.15. sienų tapybos;

12.16. tekstilės;

12.17. vitražo;

12.18. kaulo dirbinių;

12.19. prevencinio konservavimo.

13. Restauratoriai atestuojami pagal šių nuostatų 12 punkte nurodytų specialybių ir specializacijų kvalifikacinius reikalavimus, patvirtintus kultūros ministro įsakymu.

14. Restauratoriai, kurių specialybė arba specializacija neįtraukta į šių nuostatų 12 punktą, gali būti atestuojami tik parengus ir patvirtinus jų srities kvalifikacinius reikalavimus ir atitinkamai papildžius šių nuostatų 12 punktą.

III. ATESTAVIMO KOMISIJOS SUDARYMAS

15. Atestavimo komisiją sudaro 15 narių – restauratorių, turinčių aukščiausiąją arba eksperto kvalifikacinę kategoriją. Restauratorius teikti savo kandidatūras į sudaromą

Atestavimo komisiją kviečia kultūros ministras, taip pat restauratorių kandidatūras gali pasiūlyti kadenciją baigiančios Atestavimo komisijos pirmininkas (toliau – Pirmininkas).

16. Atestavimo komisijos sekretoriumi (toliau – Sekretorius) skiriamas Kultūros ministerijos atstovas, kuris nėra šios komisijos narys.

17. Atestavimo komisijos personalinę sudėtį 5 metų kadencijai tvirtina kultūros ministras ir skiria Pirmininką ir Pirmininko pavaduotoją.

18. Atestavimo komisijos darbą organizuoja ir techniškai aptarnauja Kultūros ministerija.

IV. ATESTAVIMO KOMISIJOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

19. Pirmininkas:

19.1. sudaro darbo planus, skelbia posėdžių datas;

19.2. sukviečia Atestavimo komisijos neeilinius posėdžius;

19.3. sudaro darbo grupes restauratorių kvalifikacijos įvertinimui ir skiria darbo grupių vadovus. Į sudaromas darbo grupes turi teisę kviesti kviestinius specialistus;

19.4. sudaro darbo grupes pakartotiniam restauratorių kvalifikacijos įvertinimui;

19.5. už Atestavimo komisijos veiklą atsiskaito kultūros ministrui;

19.6. likus trims mėnesiams iki kadencijos pabaigos:

19.6.1. parengia Atestavimo komisijos paskutiniųjų 5 metų darbo ataskaitą (toliau – Ataskaita) ir sušaukia neeilinį Atestavimo komisijos posėdį jos aptarimui ir tvirtinimui. Ataskaita yra patvirtinama, jeigu jai pritaria daugiau kaip pusė visų Atestavimo komisijos narių;

19.6.2. pateikia Ataskaitą kultūros ministrui.

20. Pirmininko pavaduotojas vykdo Pirmininko pareigas pastarojo nesant.

21. Atestavimo komisija atestacijai pateiktų darbų įvertinimui gali kviesti Lietuvos ir kitų šalių konsultantus ir ekspertus (toliau – kviestiniai specialistai), kurių kompetencija turi būti patvirtinta tos šalies kultūros vertybių apsaugos valstybinės institucijos dokumentu.

22. Skirtingų specialybių ir specializacijų restauratorių atestavimui sudaromos darbo grupės.

23. Atestavimo komisijos posėdis teisėtas, kai posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip du trečdaliai Atestavimo komisijos narių.

24. Atestavimo komisijos nariai slaptu balsavimu siūlo suteikti arba nesuteikti restauratoriui kvalifikacinę kategoriją. Sprendimas priimamas paprasta balsų dauguma. Balsų skaičiavimo grupė išrenkama iš Atestavimo komisijos narių. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia Pirmininko balsas.

25. Atestavimo komisijos posėdžius protokoluoja ir Atestavimo komisijos nutarimą rengia Sekretorius. Protokolus pasirašo Pirmininkas ir Sekretorius, o Atestavimo komisijos nutarimą – Pirmininkas ir visi posėdyje dalyvavę Atestavimo komisijos nariai. Informaciją apie Atestavimo komisijos nutarimą Sekretorius paskelbia Kultūros ministerijos interneto svetainėje ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo nutarimo priėmimo. Posėdžių protokolai, Atestavimo komisijos nutarimai, atestavimo biuleteniai ir užpildyti kultūros vertybių restauratorių atestavimo lapai saugomi Kultūros ministerijoje teisės aktų nustatyta tvarka.

26. Atestavimo komisijos posėdžių protokolai per 10 darbo dienų nuo įvykusio Atestavimo komisijos posėdžio dienos pateikiami kultūros ministrui spręsti dėl kvalifikacinės kategorijos suteikimo restauratoriams.

27. Atestavimo komisijos eiliniai posėdžiai vyksta du kartus per metus.

28. Atestavimo komisijos narių paslaugos neapmokamos.

V. ATESTAVIMO DOKUMENTŲ PATEIKIMO TVARKA

29. Restauratorius, siekiantis įgyti kvalifikacinę kategoriją, gauti aukštesnę

kvalifikacinę kategoriją arba pratęsti turimos kvalifikacinės kategorijos galiojimą, likus 10 darbo dienų iki Atestavimo komisijos posėdžio Sekretoriui pateikia:

29.1. prašymą;

29.2. užpildytą kultūros vertybių restauratoriaus atestavimo lapą, kurio forma patvirtinta kultūros ministro įsakymu;

29.3. pažymą apie specialųjį darbo stažą pagal restauratoriaus profesiją;

29.4. išsilavinimo dokumentų (diplomo, papildomų studijų diplomų, pažymėjimų, atestatų, sertifikatų) kopijas bei dokumento, įrodančio turimą (jeigu turi) restauratoriaus kvalifikacinę kategoriją, originalą;

29.5. Lietuvos Respublikos valstybine kalba užpildytą konkrečios specialybės ar specializacijos kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią kultūros vertybių restauravimo, konservavimo, tyrimų ar prevencinio konservavimo darbų dokumentaciją;

29.6. tyrimo, konservavimo, restauravimo ar prevencinio konservavimo teorinių darbų sąrašą bei publikuotų darbų kopijas.

30. Dokumentai turi būti tinkamai užpildyti ir pilnai sukomplektuoti.

31. Atestavimo komisijos vertinimui pateiktą praktinių restauravimo darbų dokumentacijoje turi būti praktinio darbo vadovo ir (ar) restauravimo tarybos priimtis. Šis reikalavimas netaikomas teikiant nebaigtus didelės apimties ilgai trunkančius restauravimo-konservavimo darbus.

32. Restauratoriai, kuriems turima kvalifikacinė kategorija buvo pakeista žemesne arba panaikinta, pakartotinai atestuojami tik praėjus trejiems metams nuo kultūros ministro įsakymo, patvirtinančio žemesnės kvalifikacinės kategorijos suteikimą arba panaikinimą, dienos. Restauratoriai, kuriems atestavimas yra atidėtas, papildytą ir (ar) pataisytą dokumentaciją pateikia kitam eiliniam Atestavimo komisijos posėdžiui.

33. Atestuoti restauratoriai, siekiantys pratęsti turimos kvalifikacinės kategorijos galiojimą arba įgyti aukštesnę kvalifikacinę kategoriją, Atestavimo komisijos vertinimui pateikia informaciją (dokumentaciją) apie darbus, atliktus po turimos kvalifikacinės kategorijos įgijimo arba prieš turimos kvalifikacinės kategorijos įgijimą pradėtus ir po įgijimo baigtus darbus, kuri dar nebuvo pateikta Atestavimo komisijos vertinimui.

VI. ATESTAVIMO TVARKA

34. Atestavimo komisijos darbo grupės nariai išnagrinėja atestuojamojo restauratoriaus pateiktą restauravimo dokumentaciją, dalyvaujant restauratoriui susipažįsta su jo atliktais tyrimo, konservavimo, restauravimo ar prevencinio konservavimo darbais bei įrašo išvadas ir rekomendacijas į restauratoriaus atestavimo lapą. Atestavimo lapai pateikiami Atestavimo komisijai.

35. Atestuojamieji restauratoriai kviečiami pokalbio į Atestavimo komisijos posėdį.

36. Restauratorius supažindinamas su darbo grupės išvadomis pasirašytinai. Jei atestuojamasis su išvadomis nesutinka, jis turi teisę pateikti Atestavimo komisijai raštišką pretenziją, išdėstydamas nesutikimo motyvus.

37. Susipažinusi su pateikta kultūros vertybių tyrimo, konservavimo, restauravimo ar prevencinio konservavimo dokumentacija, darbo grupės įvertinimu ir išklausiusi atestuojamąjį restauratorių, Atestavimo komisija nusprendžia rekomenduoti kultūros ministrui:

37.1. suteikti neatestuotam restauratoriui jo kvalifikaciją atitinkančią kategoriją;

37.2. suteikti atestuotam restauratoriui aukštesnę arba žemesnę kvalifikacinę kategoriją;

37.3. pratęsti restauratoriui turimos kvalifikacinės kategorijos galiojimą;

37.4. atidėti restauratoriaus atestavimą;

37.5. panaikinti bet kurią galiojančią restauratoriaus kvalifikacinę kategoriją.

38. Jei atestuojamas restauratorius nesutinka su Atestavimo komisijos siūlomu sprendimu, per 10 darbo dienų nuo Atestavimo komisijos sprendimo priėmimo dienos pateikia kultūros ministrui prašymą dėl šio sprendimo peržiūrėjimo.

39. Kultūros ministrui patenkinus prašymą peržiūrėti komisijos sprendimą, Atestavimo komisijos pirmininkas per 10 darbo dienų nuo kultūros ministro sprendimo priėmimo dienos sudaro naujos sudėties darbo grupę.

40. Atestavimo komisija pakartotinai atestuoja restauratorių neeiliniame posėdyje per 1 mėnesį nuo naujos sudėties darbo grupės sudarymo dienos.

41. Kultūros ministras, atsižvelgdamas į Atestavimo komisijos sprendimą, per 1 mėnesį nuo Atestavimo komisijos sprendimo gavimo dienos įsakymu:

41.1. suteikia neatestuotam restauratoriui kvalifikaciją atitinkančią kategoriją;

41.2. suteikia atestuotam restauratoriui aukštesnę arba žemesnę kvalifikacinę kategoriją;

41.3. pratęsia atestuotam restauratoriui turimos kvalifikacinės kategorijos galiojimą;

41.4. atideda restauratoriaus atestavimą;

41.5. panaikina restauratoriaus turimos kvalifikacinės kategorijos galiojimą.

42. Atestavimo komisijos Sekretorius per 10 darbo dienų nuo kultūros ministro sprendimo priėmimo informuoja atestuojamąjį restauratorių apie kultūros ministro sprendimą.

43. Kultūros ministro nustatyta tvarka atestuotiems restauratoriams išduodamas restauratoriaus kvalifikacijos pažymėjimas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [IV-405](#), 2012-06-05, Žin., 2012, Nr. 64-3265 (2012-06-07), i. k. 1122080ISAK00IV-405

Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių
atestavimo komisijos nuostatų
1 priedas

BENDRIEJI KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kilnojamųjų kultūros vertybių ir kultūros paveldo statinių vertingųjų savybių restauratoriams, restauravimo ir prevencinio konservavimo technologams (toliau – restauratoriams) kvalifikacinės kategorijos suteikiamos pagal tokį eiliškumą (kvalifikacijos didėjimo tvarka): trečioji kvalifikacinė kategorija, antroji kvalifikacinė kategorija, pirmoji kvalifikacinė kategorija, aukščiausiaji kvalifikacinė kategorija ir eksperto kvalifikacinė kategorija. Kvalifikacinės kategorijos restauratoriui suteikiamos laikantis nustatyto kvalifikacinių kategorijų eiliškumo. Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisija (toliau – Atestavimo komisija) gali rekomenduoti restauratoriui suteikti kvalifikacinę kategoriją nesilaikant eiliškumo, tačiau, restauratoriui keliant kvalifikaciją, gali būti apeinama tik viena kvalifikacinė kategorija.

2. Bendrieji kvalifikaciniai reikalavimai galioja visiems Atestavimo komisijos nuostatų 12 punkte išvardytų specialybių ir specializacijų restauratoriams. Specialiojo darbo stažo ir išsilavinimo reikalavimai kiekvienai kvalifikacinei kategorijai įgyti yra nurodyti Atestavimo komisijos nuostatų 2 priede.

3. Užsienio šalyse išsilavinimą įgijusieji restauratoriai atestuojami bendra tvarka.

II. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

4. III kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris:

4.1. yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymais, Lietuvos Respublikos restauratoriaus etikos kodeksu;

4.2. supranta restauruojamų kultūros vertybių medžiagų savybes, jų sunykimo priežastis ir žino pagrindinius tyrimo metodus;

4.3. išmano konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus, laikosi konservavimo ir restauravimo principų;

4.4. moka įvertinti restauruojamos kultūros vertybės būklę bei numatyti konservavimo ir restauravimo darbų eiliškumą, atlikti nesudėtingus konservavimo ir restauravimo darbus, juos aprašyti;

4.5. moka paruošti kultūros vertybę saugojimui, eksponavimui ir transportavimui;

4.6. laikosi darbo saugos ir darbo kultūros reikalavimų.

5. Įgyta III kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias, mažai pažeistas kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

III. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų:

6.1. išmano medžiagų, naudojamų konservavimo ir restauravimo praktikoje, savybes, senėjimo priežastis, poveikį restauruojamam objektui;

6.2. atlieka pirminius tyrimus, įvertina restauruojamo objekto būklę ir parenka restauravimo metodą;

6.3. praktiniame darbe naudojasi mokslinių tyrimų rezultatais;

6.4. moka atlikti vidutinio sudėtingumo konservavimo ir restauravimo darbus.

7. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias, vidutiniškai suirusias kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

IV. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

8. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III ir II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

8.1. yra susipažinęs su tarptautinėmis paminklo saugos chartijomis, konvencijomis ir rekomendacijomis;

8.2. išmano restauruojamų kultūros vertybių stilistines ypatybes, technologijas ir medžiagų savybes;

8.3. išmano senuosius ir šiuolaikinius konservavimo ir restauravimo principus bei metodus;

8.4. moka analitiškai įvertinti ir apibendrinti restauravimo problemas, savarankiškai parinkti darbo metodiką, atlikti sudėtingus konservavimo ir restauravimo darbus;

8.5. pagal analogiją ir/ar archyvinę medžiagą sugeba rekonstruoti neišlikusius objekto fragmentus.

9. Įgyta I kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti labai suirusias kultūros vertybes, rengti tos pačios srities restauravimo specialistus, vadovauti tos pačios specialybės III ir II kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui.

V. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

10. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos restauratoriui, kuris:

10.1. atlieka ypač sudėtingus kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo darbus;

10.2. rengia konservavimo ir restauravimo darbų projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas;

10.3. dirba tiriamąjį darbą, rengia publikacijas ir pranešimus.

11. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: savarankiškai parengti restauravimo metodikas, projektus, restauruoti unikalias kultūros vertybes, vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių III–I kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui.

VI. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

12. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris privalo turėti:

12.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginį restauravimo specialistų rengimo darbo stažą arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

12.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ar komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

12.3. parengtų bei įdiegtų naujų kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo metodikų;

12.4. publikacijų kultūros vertybių restauravimo, konservavimo, prevencinio konservavimo, restauratorių mokymo, kvalifikacijos kėlimo klausimais ir/ar parengtos mokymo medžiagos ar sandų.

13. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: restauruoti unikalias kultūros vertybes, rengti kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo projektus arba vadovauti jų rengimui, atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę, rengti restauratorių mokymo programas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [IV-405](#), 2012-06-05, Žin., 2012, Nr. 64-3265 (2012-06-07), i. k. 1122080ISAK00IV-405

Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių
atestavimo komisijos nuostatų
2 priedas

**RESTAURATORIŲ IŠSILAVINIMO IR SPECIALIOJO DARBO STAŽO
REIKALAVIMAI**

IŠSILAVINIMAS		MAŽIAUSIAS REIKALAUJAMAS SPECIALUSIS DARBO STAŽAS (metais)				
		Ekspertas	Aukščiausioji	I	II	III
Aukštasis universitetinis, specialybė / specializacija – restauratorius	magistras	15	10	6	0	*
	bakalaurs	20	12	8	2	0*
Aukštasis neuniversitetinis arba aukštesnysis, specialybė / specializacija – restauratorius		25	14	10	4	0*
Aukštasis universitetinis, siejamas**su restauratoriaus specialybe	magistras	20	12	8	4	2
	bakalaurs	25	14	10	6	3
Aukštasis universitetinis, nesiejamas su restauratoriaus specialybe		nesuteikiama	16	12	7	3
Aukštasis neuniversitetinis arba aukštesnysis, siejamas su restauratoriaus specialybe		nesuteikiama	17	12	7	3
Aukštasis neuniversitetinis arba aukštesnysis, nesiejamas su restauratoriaus specialybe		nesuteikiama	19	14	9	4
Profesinis, siejamas su restauratoriaus specialybe		nesuteikiama	nesuteikiama ***	15	10	5
Profesinis, nesiejamas su restauratoriaus specialybe, vidurinis, pagrindinis		nesuteikiama	nesuteikiama ***	16	11	6

* Aukštųjų mokyklų restauravimo specialybių ar specializacijų absolventams, įgijusiems bakalauro ar magistro laipsnį, kvalifikacinė kategorija suteikiama be darbo stažo, jeigu įgytos specialybės ar specializacijos mokymo programos ir baigiamieji darbai atitinka tos kvalifikacinės kategorijos reikalavimus.

**Išsilavinimą Atestavimo komisija laiko susietu su restauratoriaus specialybe, kai restauratorius savo darbinėje veikloje (restauravimo praktikoje ir teorijoje) taiko mokymo įstaigoje įgytos specialybės žinias.

*** Atestavimo komisija gali svarstyti aukščiausiosios kategorijos suteikimo klausimą tik tais atvejais, jei restauratorius turi 25 metų specialųjį darbo stažą ir be specialybės ar specializacijos aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančių praktinių darbų bei jų dokumentacijos pateikia darbdavio (įstaigos administracijos) prašymą (rekomendaciją).

Priedo pakeitimai:

Nr. [IV-241](#), 2010-04-21, Žin., 2010, Nr. 49-2409 (2010-04-29), i. k. 1102080ISAK00IV-241

Nr. [IV-405](#), 2012-06-05, Žin., 2012, Nr. 64-3265 (2012-06-07), i. k. 1122080ISAK00IV-405

Forma patvirtinta
Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

(Atestavimo lapo formos pavyzdys)

KULTŪROS VERTYBIŲ RESTAURATORIAUS ATESTAVIMO LAPAS

_____ Nr. _____
(data)

(sudarymo vieta)

Vardas, pavardė _____

Asmens kodas _____

Namų adresas: _____

Telefonai: _____

(namų)

(darbo)

Išsilavinimas _____

Mokslo įstaigos pavadinimas _____

Specialybė _____

Diplomo ar pažymėjimo Nr. _____ Išdavimo data _____

Turimos kultūros vertybių restauratoriaus kvalifikacinės kategorijos, jų suteikimo data _____

Dabartinę kategoriją patvirtinančio liudijimo Nr. ir išdavimo data _____

Su restauravimo veikla susijusios darbovietės ir pareigos:

Darbo restauratoriumi stažas _____

Kvalifikacijos kėlimas, stažuotės _____

Mokslinis laipsnis _____

Mokslinė ir pedagoginė veikla _____

Svarbesnių restauruotų kultūros vertybių sąrašas: _____

Atestacijai pateikiamų restauruotų kultūros vertybių sąrašas: _____

Restauratorius
(pareigos, vardas, pavardė ir parašas)

Darbo grupės išvados ir rekomendacijos _____

Darbo grupės nariai:

(vardas, pavardė ir parašas)

Susipažinau: _____
(restauratoriaus parašas)

Atestavimo komisijos sprendimas: _____

Atestavimo komisijos pirmininkas _____
(vardas, pavardė, parašas)

Lietuvos Respublikos kultūros ministro 200... m. įsakymu Nr. ... restauratoriui _____

(vardas, pavardė)
suteikta restauratoriaus kvalifikacinė kategorija.
(specialybė, specializacija)

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

(Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2010 m. balandžio 21 d. įsakymo Nr. ĮV-241

redakcija)

**RESTAURAVIMO TECHNOLOGO (CHEMIKO, FIZIKO, BIOLOGO,
FOTOGRAFO) KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI****I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris:

1.1. yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu;

1.2. supranta tiriamų kultūros vertybių medžiagų savybes, jų nykimo priežastis ir pobūdį;

1.3. išmano kultūros vertybių technologinių tyrimų pritaikymo sritis;

1.4. išmano kultūros vertybių būklės tyrimo principus ir pagrindinius metodus;

1.5. išmano konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus bei konservavimo ir restauravimo principus;

1.6. išmano kultūros vertybių prevencinio konservavimo metodus;

1.7. sugeba dokumentuoti kultūros vertybių tyrimus ir prevencinio konservavimo darbus.

2. Praktiniai įgūdžiai:

2.1. paprasčiausiomis priemonėmis įvertina nesudėtingų kultūros vertybių būklę;

2.2. naudodamas paprasčiausius prietaisus, atlieka nesudėtingus kultūros vertybių cheminius, fizikinius, biologinius, foto tyrimus;

2.3. įvertina kultūros vertybių saugojimo sąlygas, teikia pasiūlymus prevenciniam konservavimui;

2.4. laikosi darbo saugos ir darbo kultūros reikalavimų.

3. Įgyta III kvalifikacinė kategorija restauravimo technologui suteikia teisę tirti nesudėtingas ir neunikalias mažai pažeistas kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos tos pačios specializacijos restauravimo technologas.

4. Atestacijai pateikia atliktų darbų aprašymus ir tyrimų ataskaitas.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

5. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauravimo technologui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos keliamų reikalavimų, išmano:

5.1. kultūros vertybių technologijų pagrindus, medžiaginę tiriamų objektų struktūrą, chemines ir fizines savybes, cheminius, fizikinius ir biologinius senėjimo ir irimo procesus;

5.2. medžiagų, naudojamų konservavimo ir restauravimo praktikoje, savybes, senėjimo priežastis ir poveikį restauruojamam objektui;

5.3. kultūros vertybių tyrimo metodus;

5.4. tiriamų kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo bei šių darbų dokumentavimo metodus.

6. Praktiniai įgūdžiai:

6.1. atlieka sudėtingų kultūros vertybių, sudarytų iš įvairios prigimties medžiagų,

cheminius, fizikinius, biologinius, foto tyrimus, juos sistemina, interpretuoja ir dokumentuoja;

6.2. nustato kultūros vertybių atlikimo techniką ir įvertina būklę;

6.3. atlieka konservavimo ir restauravimo medžiagų cheminius (fizikinius, biologinius) tyrimus, įvertina jų sąveiką su restauruojamų objektų medžiagomis;

6.4. parenka vidutinio sudėtingumo konservavimo ir restauravimo darbams naudotinas medžiagas ir biocidus, teikia restauratoriams rekomendacijas apie jų panaudojimo galimybes;

6.5. seka naujausią restauravimo literatūrą ir taiko joje aprašytus tyrimų būdus savo darbe; įvertina ir pritaiko naujus aprašytus konservavimo, restauravimo ir foto dokumentavimo būdus;

6.6. fotografinės technikos pagalba dokumentuoja restauruojamų eksponatų būklę ir restauravimo darbų eigą.

7. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauravimo technologui suteikia teisę: tirti neunikalias, daugiakomponentes, vidutiniškai suirusias kultūros vertybes, tirti konservavimo medžiagas, įvertinti jų tinkamumą kultūros vertybių restauravimui, teikti rekomendacijas restauratoriams apie jų panaudojimą; išbandyti ir pritaikyti literatūroje aprašytas naujas konservavimo, restauravimo ir foto dokumentavimo technologijas; sudėtingesniems darbams (tiriant unikalias ar labai suirusias kultūros vertybes, naujas medžiagas ar technologijas), vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos tos pačios specializacijos restauravimo technologas.

8. Atestacijai restauravimo technologas pateikia darbų ataskaitas ir kitus savo kompetencijas ir gebėjimus liudijančius dokumentus.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

9. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauravimo technologui, kuris, be III ir II kvalifikacinių kategorijų reikalavimų:

9.1. yra susipažinęs su tarptautinėmis paminklosaugos chartijomis, konvencijomis ir rekomendacijomis;

9.2. išmano kultūros vertybių stilistines ypatybes, technologijas ir medžiagas;

9.3. išmano konservavimo ir restauravimo teoriją ir istoriją;

9.4. išmano kompleksinio-sisteminio kultūros vertybių tyrimo principus;

9.5. žino naujausius savo srities kultūros vertybių tyrimo ir konservavimo metodus, šios srities mokslinių tyrinėjimų kryptis;

9.6. išmano aplinkos poveikio restauruojamai kultūros vertybei sukeltus cheminius, fizikinius ir biologinius procesus.

10. Praktiniai įgūdžiai:

10.1. sugeba formuluoti tyrinėjimų užduotis, parengti kompleksinių tyrimų metodiką;

10.2. sugeba atlikti sudėtingus kultūros vertybių tyrinėjimus, interpretuoti kompleksinių tyrimų rezultatus;

10.3. remdamasis moksliniais tyrimais, atlieka eksperimentines naujų tyrimo būdų, konservavimo ir restauravimo technologijų paieškas;

10.4. rašo ataskaitas, rengia specialistus, konsultuoja restauratorius atliktų tyrimų pritaikymo klausimais.

11. Įgyta I kvalifikacinė kategorija restauravimo technologui suteikia teisę: savarankiškai atlikti sudėtingus kompleksinius kultūros vertybių tyrimo darbus, būti mokslinės temos vadovu, rengti kultūros vertybių tyrimo specialistus, vadovauti žemesnės kvalifikacinės kategorijos tos pačios specializacijos restauravimo technologų darbu.

12. Atestacijai restauravimo technologas pateikia savo teorinių ir eksperimentinių darbų ataskaitas, kitokią savo veiklą apibūdinančią medžiagą.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

13. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos restauravimo technologui, kuris:

13.1. vykdo ir/ar vadovauja kompleksiniams-sisteminiam kultūros vertybių tyrimams, rengia jų projektus ir ataskaitas;

13.2. rengia konservavimo ir restauravimo technologijų projektus;

13.3. rengia plataus masto kompleksinius prevencinio konservavimo darbų projektus;

13.4. vykdo naujų technologijų ir medžiagų mokslinius tyrimus;

13.5. rengia metodinę medžiagą ir publikacijas.

14. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauravimo technologui suteikia teisę: savarankiškai parengti unikalių kultūros vertybių restauravimo metodikas bei projektus, vadovauti žemesnės kvalifikacinės kategorijos tos pačios ar gretutinių specializacijų restauravimo technologų darbui, dalyvauti restauravimo tarybose ir ekspertų komisijose.

15. Atestacijai restauravimo technologas pateikia kompleksinių-sisteminių kultūros vertybių tyrimo ataskaitas; konservavimo ir restauravimo technologijų projektus; publikacijas, kitokią savo veiklą apibūdinančią medžiagą.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

16. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausios kvalifikacinės kategorijos restauravimo technologui, kuris privalo turėti:

16.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginį restauravimo specialistų rengimo darbo stažą arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauravimo technologams ar restauratoriams patirtį;

16.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, įvertinančiose kultūros vertybių tyrimų bei restauravimo projektus ir metodikas;

16.3. parengtų bei įdiegtų naujų kultūros vertybių tyrimo ar restauravimo technologijų metodikų;

16.4. publikuotų mokslinių straipsnių.

17. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija restauravimo technologui suteikia teisę: tyrinėti unikalias kultūros vertybes, rengti kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo projektus ir/ar vadovauti jų rengimui, atlikti tyrimo ir restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę, rengti restauravimo technologų ir restauratorių mokymo programas.

18. Atestacijai restauravimo technologas pateikia visapusiškai savo veiklą apibūdinančią medžiagą.

Priedo pakeitimai:

Nr. [IV-241](#), 2010-04-21, Žin., 2010, Nr. 49-2409 (2010-04-29), i. k. 1102080ISAK00IV-241

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

ARCHEOLOGINIŲ RADINIŲ (SPECIALIZACIJA- ODOS) RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris:

1.1. yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratoriaus etikos kodeksu, supranta archeologinių radinių konservavimo tikslus, yra sukaupęs specifinių žinių, būtinų konservuojant archeologinę odą.

1.2. išmano odos struktūrą, savybes, senuosius rauginimo būdus;

1.3. išmano archeologinės odos ypatumus (sausos, drėgnos ir šlapios odos skirtumus);

1.4. supranta odos irimo archeologinėje aplinkoje priežastis ir pasekmes;

1.5. išmano paprasčiausius odos tyrimo metodus, jų tikslingumą;

1.6. išmano konservavimo medžiagoms keliamus reikalavimus.

2. Praktiniai įgūdžiai:

2.1. įvertina konservuojamo objekto būklę;

2.2. gamina cheminių medžiagų tirpalus;

2.3. kvalifikuotai konservuoja odinius radinius lauko sąlygose;

2.4. yra įsisavinęs paprasčiausius konservavimo metodus (sugeba drėkinti sausą odą, džiovinti šlapią odą, dezinfekuoti radinius, tvirtinti ir riebinėti odą);

2.5. dokumentuoja radinio būklę ir aprašo konservavimo procesus;

2.6. moka paruošti odos radinius saugojimui, eksponavimui ir transportavimui;

2.7. laikosi darbo saugos ir darbo kultūros reikalavimų.

3. Įgyta III kategorija suteikia teisę dirbti restauratoriumi archeologiniuose kasinėjimuose ir konservuoti gerai išlikusias archeologinės odos radinius; sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos archeologinių odos radinių restauratorius.

4. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus archeologinius odos radinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

5. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų:

5.1. išmano archeologijos pagrindus;

5.2. išmano medžiagų, naudojamų odos konservavime savybes, jų kitimą senėjimo proceso metu, poveikį konservuojamam objektui.

6. Praktiniai įgūdžiai:

6.1. įvertina radinio būklę ir, remdamasis vizualių ir laboratorinių tyrimų duomenimis, parinka tinkamą konservavimo metodiką;

6.2. savo praktinėje veikloje tikslingai taiko įvairius odos konservavimo metodus;

6.3. regeneruoja perdžiūvusią archeologinę odą;

6.4. konservuoja odos dirbinius, dekoruotus kitomis medžiagomis: medžiu, metalais ir kt.;

6.5. atlieka nesudėtingas radinio rekonstrukcijas: dalių sujungimą, deformacijų naikinimą;

6.6. moka pamušti suirusią odą, tinkamai parinkdamas konservavimo medžiagas.

7. Įgyta II kvalifikacinė kategorija suteikia teisę konservuoti sudėtingos technologijos vidutiniškai suirusius odos radinius; sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratoriai.

8. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus archeologinius odos radinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

9. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III–II kvalifikacinių kategorijų restauratoriui keliamų reikalavimų:

9.1. yra susipažinęs su tarptautinėmis paminklosaugos chartijomis, konvencijomis ir rekomendacijomis;

9.2. gerai išmano visų rūšių archeologinių radinių konservavimo ir restauravimo pagrindus;

9.3. sugeba įvertinti ir apibendrinti archeologinės odos konservavimo problemas.

10. Praktiniai įgūdžiai:

10.1. konservuoja sudėtingus ir suirusius odos radinius (pagamintus iš skirtingų medžiagų, sudėtingų formų);

10.2. vykdo eksperimentinį konservavimą, diegia naujas konservavimo ir restauravimo metodikas.

11. Įgyta I kvalifikacinė kategorija suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti sudėtingus, labai pažeistus archeologinius odos radinius; rengti specialistus, stažuoti archeologinės odos restauratorius; vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorių darbui.

12. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus archeologinius odos radinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

13. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos restauratoriui, kuris:

13.1. sugeba konservuoti ir restauruoti sudėtingiausius archeologinės odos radinius;

13.2. mokliškai juos tyrinėja;

13.3. dirba tiriamąjį, pedagoginį darbą, turi parengęs publikacijų ir pranešimų.

14. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikia teisę: savarankiškai parengti konservavimo ir restauravimo metodikas; restauruoti unikalius archeologinius odos radinius; vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių III–I kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui.

15. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus archeologinius odos radinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją; mokslinių tyrimų ataskaitas, publikacijas.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

16. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris privalo turėti:

16.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant archeologinių radinių restauravimo specialistus;

16.2. ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

16.3. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, įvertinančiose archeologinių radinių konservavimo ir restauravimo projektus bei konservavimo ir restauravimo darbus;

16.4. parengtų bei įdiegtų naujų konservavimo ir restauravimo metodikų;

16.5. publikuotų mokslinių straipsnių.

17. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti unikalias kultūros vertybes; rengti ir vadovauti archeologinių radinių bei archeologinių kompleksų tyrimo ir restauravimo projektams; atlikti konservavimo ir restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę; rengti archeologinių radinių restauratorių mokymo programas.

18. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

**ARCHEOLOGINIŲ RADINIŲ (SPECIALIZACIJA–TEKSTILĖS)
RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI****I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratoriaus etikos kodeksu, supranta archeologinių radinių konservavimo tikslus, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant archeologinę tekstilę.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano elementarius chemijos pagrindus (naudojamų medžiagų fizines ir chemines savybes, tarpusavio sąveiką, sąveiką su konservuojamu radiniu ir aplinka);

2.2. suvokia tirpalų bei medžiagų rūgštingumo esmę;

2.3. išmano audinių pluoštų savybes bei jų tarpusavio skirtumus;

2.4. išmano pagrindinius audinių tyrimo būdus ir jų tikslingumą;

2.5. išmano audinių dažymo būdus (augalinį ir cheminį);

2.6. žino audinių biologinius kenkėjus ir apsaugos nuo jų būdus bei priemones;

2.7. suvokia audinių irimo archeologinėje aplinkoje priežastis ir pobūdį;

2.8. yra susipažinęs su archeologinių tekstilės radinių saugojimo, eksponavimo ir gabenimo taisyklėmis.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. vizualiai įvertina konservuojamo radinio būklę;

3.2. pasiruošia reikiamų koncentracijų valiklių, biocidų bei tvirtinamųjų medžiagų tirpalus;

3.3. dezinfekuoja ir valo audinius vandeniniais tirpalais, nevandeniniu bei mišriu būdu;

3.4. tvirtina suirusių audinių pluoštus;

3.5. dažo restauravimui reikalingus siūlus ir audinius;

3.6. tvirtina archeologinį audinį nauju atraminiu audiniu, naudojant polimerinius klijus ar taikant adymo techniką,

3.7. atlieka pirminį archeologinės tekstilės konservavimą kasinėjimų vietoje, dezinfekuoja archeologinę aplinką ir audinius;

3.8. fiksuoja radinio būklę ir konservavimo procesus restauravimo dokumentuose;

3.9. paruošia radinius saugojimui, eksponavimui ir gabenimui;

3.10. dirbdamas su prietaisais ir cheminėmis medžiagomis, laikosi darbo ir priešgaisrinės saugos reikalavimų.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija suteikia teisę dirbti restauratoriumi archeologiniuose kasinėjimuose, o laboratorijoje atlikti nelabai suirusios tekstilės valymo, dezinfekavimo ir konservavimo darbus; sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai pristato restauruotus archeologinius tekstilės radinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų teorinių žinių bei

praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

7.1. išmano archeologijos ir istorijos pagrindus;

7.2. turi organinės, neorganinės ir polimerų chemijos žinių pagrindus, išmano tekstilės medžiagotyra;

7.3. suvokia konservavimo praktikoje taikomų medžiagų senėjimo procesus, jų poveikį konservuojamam objektui;

7.4. suvokia įvairių pluoštų archeologinių audinių irimo mechanizmą įvairiose aplinkos sąlygose;

7.5. išmano senuosius audimo ir dažymo būdus;

7.6. išmano pagrindinius morfologinius ir cheminius audinių pluoštų tyrimo būdus ir jų tikslumą.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus; remdamasis pirminiais ir laboratoriniais tyrimais, įvertina konservuojamo radinio būklę ir parenka tinkamą konservavimo būdą;

8.2. konservavimo ir restauravimo procese taiko chemijos ir medžiagotyros žinias;

8.3. pašalina iš audinio įvairios kilmės nešvarumus, taip pat ir metalų korozijos produktus;

8.4. konservuoja suirusius ir sudėtingų formų archeologinės tekstilės radinius (taip pat ir audinius su įvairių technikų metalo siūlais);

8.5. sugeba savarankiškai surinkti reikiamą mokslinę bei techninę informaciją ir ją remtis darbe;

8.6. atlieka rekonstrukcijos parengiamuosius darbus (rengia piešinius, brėžinius bei iškarpas) ir nesudėtingas aprangos ar kitokių tekstilinių dirbinių rekonstrukcijas.

9. Įgyta II kategorija suteikia teisę:

9.1. savarankiškai konservuoti technologiškai sudėtingus, vidutiniškai suirusius tekstilės radinius ir atlikti nesudėtingus rekonstrukcijos darbus; sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius;

9.2. vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui.

10. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus archeologinius tekstilės radinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją su išsamiais bei visapusiškais atliktų darbų aprašymais bei jų pagrindimu.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis ir rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams reikalavimų:

11.1. išmano visų rūšių (organinės ir neorganinės kilmės) archeologinių radinių konservavimo ir restauravimo principus;

11.2. nuolat susipažįsta su naujausia literatūra archeologinių radinių konservavimo klausimais, žino naujausius archeologinės tekstilės konservavimo ir restauravimo būdus;

11.3. konservuoja ir restauruoja technologiškai sudėtingus (sudarytus iš skirtingos prigimtės medžiagų, didelių gabaritų, sudėtingos konstrukcijos), labai suirusius archeologinius radinius;

11.4. kasinėjimų vietoje ar laboratorijoje iš žemių bloko preparuoja radinius;

11.5. remdamasis tyrimais ir surinkta moksline informacija, atlieka sudėtingas tekstilės radinių rekonstrukcijas;

11.6. atlieka eksperimentinius darbus, įdiegiant ar kuriant naujas konservavimo ir restauravimo technologijas;

11.7. esant būtinybei, perkonservuoja archeologinius audinius- šalina nekokybiško konservavimo ar restauravimo padarinius, atlieka papildomą audinių valymą ir tvirtinimą.

12. Įgyta I kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

12.1. savarankiškai konservuoti ir restauruoti technologiškai sudėtingus, labai suirusius archeologinės tekstilės radinius;

12.2. atlikti sudėtingas sunykusių tekstilės dirbinių rekonstrukcijas;

12.3. vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbams;

12.4. rengti specialistus, stažuoti ir konsultuoti archeologinės tekstilės restauratorius.

13. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus archeologinius tekstilės radinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją, visapusiškai atspindinčią restauratoriaus žinias bei sugebėjimus.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos restauratoriui, kuris:

14.1. konservuoja ir restauruoja technologiškai sudėtingus archeologinės tekstilės radinius, taip pat radinius, pagamintus iš skirtingos prigimties medžiagų (tekstilė, kombinuota su oda, metalu, medžiu ar dekoruota kitomis medžiagomis);

14.2. dirba tiriamąjį darbą, rengia publikacijas ir pranešimus;

14.3. rengia konservavimo ir restauravimo darbų projektus ir kolektyvinių darbų ataskaitas.

15. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

15.1. savarankiškai parengti konservavimo ir restauravimo metodikas, projektus;

15.2. restauruoti unikalius archeologinės tekstilės radinius;

15.3. vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui.

16. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus archeologinius tekstilės radinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją, mokslinių tyrimų ataskaitas, publikacijas.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos archeologinių tekstilės radinių restauratoriui, kuris turi:

17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

17.3. parengtų, įdiegtų arba pritaiktų naujų tyrimo ir restauravimo metodikų;

17.4. parengtų pranešimų, publikuotų mokslinių straipsnių.

18. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę:

18.1. restauruoti unikalius archeologinius tekstilės radinius,

18.2. rengti archeologinių tekstilės radinių tyrimo ir restauravimo projektus arba vadovauti jų rengimui;

18.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;

18.4. rengti restauratorių mokymo programas.

19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

**ARCHEOLOGINIŲ RADINIŲ (SPECIALIZACIJA – MEDIENOS)
RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI****I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratoriaus etikos kodeksu, supranta archeologinių radinių konservavimo tikslus, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant archeologinę medieną.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano elementarius chemijos pagrindus (naudojamų medžiagų fizines ir chemines savybes, tarpusavio sąveiką, sąveiką su konservuojamu radiniu ir aplinka);

2.2. žino medienos sandarą ir savybes;

2.3. išmano archeologinės medienos ypatumus (sausos, šlapios ir drėgnos medienos skirtumus), jos irimo atmosferoje ir archeologinėje aplinkoje priežastis ir pasekmes;

2.4. žino medienos biologinius kenkėjus ir apsaugos nuo jų būdus bei priemones;

2.5. išmano paprasčiausius archeologinės medienos tvirtinimo ir klijavimo būdus bei priemones, paprasčiausius archeologinės medienos tyrimo metodus, jų tikslingumą;

2.6. susipažinęs su archeologinių medienos radinių saugojimo, eksponavimo ir gabenimo taisyklėmis.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. vizualiai įvertina konservuojamo radinio būklę;

3.2. moka paruošti reikalingus tirpalus ir emulsijas;

3.3. įsisavinęs paprasčiausius valymo ir konservavimo metodus (mechaninėmis ir cheminėmis priemonėmis šalina teršalus nuo radinių paviršiaus, tvirtina medieną ir suklijuoja sulūžusius fragmentus, padengia paviršių apsauginėmis dangomis);

3.4. moka naudotis darbo įrankiais, elektros ir optiniais prietaisais;

3.5. kvalifikuotai atlieka pirminį konservavimą lauko sąlygomis;

3.6. fiksuoja radinio būklę ir konservavimo procesus restauravimo dokumentuose;

3.7. moka paruošti radinius saugojimui, eksponavimui ir gabenimui;

3.8. dirbdamas su prietaisais ir cheminėmis medžiagomis, laikosi darbo ir priešgaisrinės saugos reikalavimų.

4. Įgyta III kategorija suteikia teisę konservuoti medieną archeologinių kasinėjimų metu, o laboratorijoje konservuoti technologiškai nesudėtingus, nelabai suirusius, sausus ir drėgnus archeologinės medienos radinius (atlikti paprasčiausius valymo, dezinfekavimo ir konservavimo darbus, jungti fragmentus, atstatomąją masę užpildyti plyšius bei ištrupėjimus, tonuoti atkurtas vietas, padengti apsaugine danga medienos paviršių); sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratoriai.

5. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus archeologinius sausas ir drėgnos medienos radinius bei pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

7.1. žino archeologijos ir istorijos pagrindus;

7.2. turi organinės, neorganinės ir polimerų chemijos žinių pagrindus, išmano medžiagotyra;

7.3. suvokia konservavimo praktikoje taikomų medžiagų senėjimo procesus, jų poveikį konservuojamam objektui;

7.4. žino senuosius medienos apdirbimo būdus;

7.5. išmano medienos destrukcijos archeologinėje aplinkoje mechanizmą;

7.6. žino įvairius sausos, šlapios ir drėgnos medienos tvirtinimo būdus;

7.7. žino pagrindinius fizikinius ir cheminius medienos tyrimo būdus ir jų tikslingumą.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus; remdamasis pirminiais ir laboratoriniais tyrimais, gali įvertinti konservuojamo radinio būklę bei parinkti tinkamą konservavimo būdą;

8.2. konservavimo procese taiko chemijos, fizikos ir medžiagotyros žinias;

8.3. taiko įvairius medienos stabilizavimo būdus;

8.4. atlieka nesudėtingus rekonstrukcijos darbus;

8.5. įvairiais būdais konservuoja šlapią medieną.

9. Įgyta II kategorija suteikia teisę:

9.1. savarankiškai konservuoti technologiškai sudėtingus, vidutiniškai suirusius sausos, drėgnos ir šlapios medienos radinius ir atlikti nesudėtingus rekonstrukcinius darbus; sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius;

9.2. vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbams.

10. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus įvairaus drėgnumo archeologinius medienos radinius bei pateikia restauravimo dokumentaciją su išsamiais ir visapusiškais atliktų darbų aprašymais ir jų pagrindimu.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis ir rekomendacijomis ir, be III ir II kvalifikacinių kategorijų reikalavimų:

11.1. gerai žino visų rūšių (organinės ir neorganinės kilmės) archeologinių radinių konservavimo ir restauravimo principus;

11.2. nuolat susipažįsta su naujausia literatūra archeologinių radinių konservavimo klausimais, žino naujausius archeologinės medienos konservavimo būdus;

11.3. konservuoja ir restauruoja technologiškai sudėtingus (sudarytus iš skirtingos prigimtės medžiagų, didelių gabaritų, sudėtingos konstrukcijos), labai suirusius archeologinius radinius;

11.4. lauko sąlygomis ar laboratorijoje iš žemių bloko preparuoja radinius;

11.5. remdamasis tyrimais ir surinkta mokslinė informacija, atlieka sudėtingas radinių rekonstrukcijas;

11.6. rengia konservavimo darbų projektus ir kolektyvinių darbų ataskaitas;

11.7. atlieka eksperimentinius darbus, įdiegiant ar kuriant naujas konservavimo ir restauravimo technologijas.

12. Įgyta I kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

12.1. savarankiškai konservuoti ir restauruoti technologiškai sudėtingus, labai suirusius, įvairaus drėgnumo archeologinės medienos radinius;

12.2. atlikti sudėtingas rekonstrukcijas;

12.3. vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbams;

12.4. rengti specialistus, stažuoti ir konsultuoti archeologinių medienos radinių restauratorius.

13. Atestacijai pristato restauruotus archeologinius medienos radinius ir pateikia

restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. Aukščiausioji kategorija suteikiama I kategorijos restauratoriui, kuris:

14.1. konservuoja ir restauruoja technologiškai sudėtingus archeologinius radinius, sudarytus iš skirtingos prigimtės medžiagų;

14.2. dirba tiriamąjį ar pedagoginį darbą;

14.3. ruošia publikacijas ir pranešimus.

15. Įgyta aukščiausioji kategorija suteikia teisę:

15.1. savarankiškai sudaryti konservavimo ir restauravimo darbų programas;

15.2. restauruoti unikalius archeologinius medienos radinius;

15.3. vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui.

16. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus archeologinius medienos radinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją, mokslinių tyrimų ataskaitas, publikacijas.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausios kvalifikacinės kategorijos archeologinių medienos radinių restauratoriui, kuris turi:

17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

17.3. parengtų, įdiegtų arba pritaikytų naujų tyrimo ir restauravimo metodikų arba publikuotų mokslinių straipsnių.

18. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę:

18.1. restauruoti unikalius archeologinius medienos radinius;

18.2. rengti ir vadovauti archeologinių medienos radinių tyrimo ir restauravimo projektams;

18.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;

18.4. rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas;

19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

**ARCHEOLOGINIŲ RADINIŲ (SPECIALIZACIJA – METALO) RESTAURATORIŲ
KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI****I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratoriaus etikos kodeksu, supranta archeologinių radinių konservavimo tikslus, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant archeologinį metalą.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano elementarius chemijos pagrindus (naudojamų medžiagų fizines ir chemines savybes, tarpusavio sąveiką, sąveiką su konservuojamu radiniu ir aplinka);

2.2. žino metalų ir jų lydinių savybes, apdirbimo būdus, irimo priežastis ir pobūdį;

2.3. išmano archeologinio metalo ypatumus, jo irimo atmosferoje ir archeologinėje aplinkoje priežastis ir pasekmes;

2.4. išmano paprasčiausius archeologinio metalo valymo ir konservavimo būdus bei priemones;

2.5. išmano paprasčiausius archeologinio metalo tyrimo metodus, jų tikslingumą;

2.6. susipažinęs su archeologinių metalo radinių saugojimo, eksponavimo ir gabenimo taisyklėmis.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. vizualiai įvertina konservuojamo radinio būklę;

3.2. moka pasiruošti reikalingus tirpalus ir emulsijas,

3.3. yra įsisavinęs paprasčiausius valymo ir konservavimo metodus (mechaninėmis ir cheminėmis priemonėmis šalina teršalus nuo radinių paviršiaus, pasyvina ir tvirtina metalą, suklįjuoja sulūžusius fragmentus, padengia paviršių apsauginėmis dangomis);

3.4. moka naudotis darbo įrankiais, elektros ir optiniais prietaisais;

3.5. kvalifikuotai atlieka pirminį konservavimą lauko sąlygomis;

3.6. fiksuoja radinio būklę ir konservavimo procesus restauravimo dokumentuose;

3.7. moka paruošti radinius saugojimui, eksponavimui ir gabenimui;

3.8. dirbdamas su prietaisais ir cheminėmis medžiagomis, laikosi darbo ir priešgaisrinės saugos reikalavimų.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti metalo radinius archeologinių kasinėjimų metu, o laboratorijoje konservuoti technologiškai nesudėtingus archeologinius metalo radinius, sudarytus iš vienos rūšies metalo (atlikti paprasčiausius valymo, pasyvavimo ir konservavimo darbus); sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus archeologinius radinius iš skirtingų metalų ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs reikiamų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

- 7.1. žino archeologijos ir istorijos pagrindus;
- 7.2. turi organinės, neorganinės ir polimerų chemijos žinių;
- 7.3. suvokia konservavimo praktikoje taikomų medžiagų senėjimo procesus, jų poveikį konservuojamam objektui;
- 7.4. išmano metalų korozijos teorijos pagrindus;
- 7.5. žino metalų korozijos pristabdymo būdus ir jų taikymą, korozijos inhibitorius.
- 8. Praktiniai įgūdžiai:
 - 8.1. atlieka pirminius tyrimus; remdamasis pirminiais ir laboratoriniais tyrimais, gali įvertinti konservuojamo radinio būklę ir parinkti tinkamą konservavimo būdą;
 - 8.2. moka aptikti aktyvios korozijos židinius, nustatyti korozijos tipą ir parinkti būdą metalo būklei stabilizuoti;
 - 8.3. moka naudotis visais metalo paviršiaus valymo būdais ir prietaisais, taikyti mechaninį, cheminį ir elektrocheminį valymą bei paviršiaus pasyvinimą;
 - 8.4. moka įvairiais būdais tvirtinti trapų metalą;
 - 8.5. įvairiais būdais jungia sulūžusius fragmentus (klijuojant, įstatant kaištelius ar dedant profilaktiką) ir polimero pasta glaisto sujungimo vietas bei ištrupėjimus.
- 9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę:
 - 9.1. savarankiškai konservuoti technologiškai sudėtingus, sudarytus iš kelių skirtingų metalų, vidutiniškai suirusius archeologinius metalo radinius ir atlikti nesudėtingus rekonstrukcinius darbus; sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius;
 - 9.2. vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbams.
- 10. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus archeologinius metalo radinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją su išsamiais bei visapusiškais atliktų darbų aprašymais ir jų pagrindimu.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

- 11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis ir rekomendacijomis ir, be III ir II kvalifikacinių kategorijų keliamų reikalavimų:
 - 11.1. gerai žino visų rūšių archeologinių radinių konservavimo ir restauravimo principus;
 - 11.2. nuolat susipažįsta su naujausia literatūra archeologinių radinių konservavimo klausimais, žino naujausius archeologinio metalo konservavimo būdus;
 - 11.3. konservuoja ir restauruoja technologiškai sudėtingus (sudarytus iš skirtingos prigimtės medžiagų, didelių gabaritų, sudėtingos konstrukcijos), labai suirusius ar visiškai mineralizuotus archeologinius metalo radinius;
 - 11.4. lauko sąlygomis ar laboratorijoje iš žemių bloko preparuoja radinius;
 - 11.5. remdamasis tyrimais ir surinkta mokslinė informacija, atlieka sudėtingas radinių rekonstrukcijas;
 - 11.6. rengia konservavimo darbų projektus ir kolektyvinių darbų ataskaitas;
 - 11.7. atlieka eksperimentinius darbus, įdiegiant ar kuriant naujas konservavimo ir restauravimo technologijas.
- 12. Įgyta I kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:
 - 12.1. konservuoti ir restauruoti technologiškai sudėtingus, labai suirusius archeologinius metalo radinius, atlikti sudėtingas rekonstrukcijas;
 - 12.2. rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbams, stažuoti ir konsultuoti archeologinių metalo radinių restauratorius.
- 13. Atestacijai restauratorius pristato atitinkamo sudėtingumo restauruotus archeologinius metalo radinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

- 14. Aukščiausioji kategorija suteikiama I kategorijos restauratoriui, kuris:
 - 14.1. konservuoja ir restauruoja technologiškai sudėtingus archeologinius radinius, sudarytus iš skirtingos prigimties medžiagų;
 - 14.2. dirba tiriamąjį ar pedagoginį darbą;
 - 14.3. rengia publikacijas ir pranešimus.
- 15. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:
 - 15.1. savarankiškai sudaryti konservavimo ir restauravimo darbų programas;
 - 15.2. restauruoti unikalius archeologinius metalo radinius;
 - 15.3. vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbams.
- 16. Atestacijai pristato restauruotus archeologinius metalo radinius ir restauravimo dokumentaciją, mokslinių tyrimų ataskaitas, publikacijas.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

- 17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos archeologinių metalo radinių restauratoriui, kuris turi:
 - 17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;
 - 17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;
 - 17.3. parengtų, įdiegtų arba pritaikytų naujų tyrimo ir restauravimo metodikų arba publikuotų mokslinių straipsnių.
 - 18. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę:
 - 18.1. restauruoti unikalius archeologinius metalo radinius;
 - 18.2. rengti ir vadovauti archeologinių metalo radinių tyrimo ir restauravimo projektams;
 - 18.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;
 - 18.4. rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas;
 - 19. Atestacijai pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.
-

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

**AKMENS, DIRBTINIO MARMURO IR DEKORATYVINIŲ DANGŲ
RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI****I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris:

1.1. yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu;

1.2. supranta natūralaus ir dirbtinio akmens konservavimo ir restauravimo tikslus, yra sukaupęs specialiųjų žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant ir restauruojant akmens, dirbtinio marmuro ir dekoratyvinėmis dangomis dengtus nežymiais suirusius architektūrinius paviršius.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano natūraliu ir dirbtiniu akmeniu dengtų paviršių dekoravimo technologijų bendruosius bruožus; žino dekoru sudėtinių medžiagų savybes, jų irimo priežastis, tyrimo metodus;

2.2. žino architektūrinių detalių bei elementų pavadinimus;

2.3. susipažinęs su akmens, dirbtinio marmuro ir dekoratyvinių dangų restauravimui naudojamais įrankiais bei įrenginiais ir moka jais naudotis;

2.4. išmano konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus, laikosi medžiagų suderinamumo ir procesų grįžtamumo principų;

2.5. moka įvertinti nežymiai suirusių natūralaus ir dirbtinio akmens dekoratyvinių dangų fizinę būklę, analizuoti defektus ir, remiantis tyrimų rezultatais, nustatyti konservavimo ir restauravimo darbų eiliškumą;

2.6. išmano nešvarumų ir daugkartinių dažymų valymo metodus;

2.7. žino restauravimo medžiagų toksiškumą, darbo saugos ir darbo kultūros reikalavimus;

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. vizualiai įvertina restauruojamų akmeniu, dirbtiniu marmuru ir dekoratyvinėmis dangomis dekoruotų architektūrinių paviršių fizinę būklę, numato konservavimo ir restauravimo darbų eiliškumą bei atlieka nesudėtingus konservavimo ir restauravimo darbus;

3.2. valo nešvarumus ir ankstesnius dažymus nuo nežymiai suirusių dekoruotų paviršių, šalina remontų metu padarytus užtaisymus;

3.3. lygina ir paruošia nuvalytą paviršių glaistymui; glaisto nelygumus, smulkius plyšius ir atkuria prarastus fragmentus, gludina užglaistytą paviršių;

3.4. dezinfekuoja biologiškai pažeistus paviršius;

3.5. pašalina vandenyje tirpias druskas iš pažeistų paviršių;

3.6. paruošia pagrindines ir pagalbines medžiagas restauravimui, verda klijus, ruošia glaistą;

3.7. ruošia dirbtinio marmuro pagrindo ir dekoratyvinio sluoksnio spalvinius restauracinius mišinius;

3.8. formuoja paprasto, mažai profiliuoto dirbtinio marmuro paviršių;

3.9. moka paruošti dekoratyvinio paviršiaus integruotą dalį ir elementus saugojimui, eksponavimui ir transportavimui;

3.10. pildo restauravimo darbų žurnalą, rengia restauravimo dokumentaciją.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti

neunikalias, mažai pažeistas kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinios teorinės žinios:

7.1. išmano restauruojamų kultūros vertybių stilistines ypatybes, istorines dekoravimo technikas bei medžiagas;

7.2. žino žvalgybinių tyrimų metodus, jų tikslingumą, sugeba pritaikyti fizikos, chemijos, biologijos žinias, supranta žvalgybinių tyrimų reikšmę;

7.3. išmano restauravimo praktikoje taikomų medžiagų senėjimo procesus, jų poveikį restauruotam objektui bei supančiai aplinkai;

7.4. sugeba įvertinti vidutiniškai suirusio restauruojamo objekto fizinę būklę, analizuoti defektus ir, pasinaudojant tyrimais, numatyti konservavimo ir restauravimo darbų eiliškumą bei atlikti vidutinio sudėtingumo konservavimo ir restauravimo darbus;

7.5. išmano vidutiniškai pažeistų kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo procesus, struktūrinio tvirtinimo būdus, pritvirtinimo būdus injektavimo metodais;

7.6. supranta kultūros vertybių architektūrinių paviršių estetinę ir apsaugos funkciją;

7.7. žino įvairių rūšių šablonų gaminimo būdus;

7.8. išmano įvairaus profilio arkų aprėminimą traukomis bei kolonų liemens traukimą statmenoje ir gulsčioje padėtyje.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus, įvertina vidutiniškai suirusio restauruojamo objekto fizinę būklę, nustato laboratorinių tyrimų būtinumą, parenka restauravimo metodus;

8.2. remdamasis defektų analize, žvalgybiniais ir laboratoriniais tyrimais, parengia objekto restauravimo darbų programą;

8.3. valo ir/ar atidengia sunkiai pašalinamus aliejinius, sintetinius dažus (atskiris atvejais ir seną glaistą) nuo vidutiniškai suirusių akmens, dirbtinio marmuro ir dekoratyvinių dangų paviršių;

8.4. atlieka pažeistų paviršių druskų pašalinimo, antiseptikavimo, struktūrinio tvirtinimo operacijas;

8.5. restauraciniais mišiniais injektavimo būdu užpildo tarpsluoksnius tuštumas, suklįjuoja išsisluoksniavusius sluoksnius;

8.6. daro atvirkštinius šablonus, traukia formą;

8.7. traukia traukas ant kreivalinių paviršių, lygių ir entazinių kolonų;

8.8. parenka spalvas restauraciniams mišiniais pagal istorinį dekoratyvinio sluoksnio pavyzdį, ruošia spalvinius restauravimo mišinius ir bandomąjį etaloną;

8.9. tvirtina pažeisto, byrančio dirbtinio marmuro paviršių; pagal išlikusį autentišką piešinį rekonstruoja dirbtinio marmuro paviršių;

8.10. rekonstruoja sudėtingo profilio dirbtinio marmuro sunykusias vietas, pritaikydamas spalvą ir piešinį; gludina ir poliruoja atkurtas vietas.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias, vidutiniškai suirusias kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

10. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kategorija gali būti suteikta restauratoriui, kuris, be III–II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis ir rekomendacijomis;

11.2. yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant ir restauruojant labai suirusius architektūrinius paviršius; sugeba vadovauti restauratoriams restauruojant didelės apimties sudėtingas kultūros vertybes.

12. Būtinės teorinės žinios:

12.1. išmano restauruojamų kultūros vertybių stilistines ypatybes, technologijas, istoriją;

12.2. žino įvairių istorinių dekoratyvinių dangų („stucco lustro“, lyginto dirbtinio marmuro, sgrafito ir kt.) gamybos technologijas;

12.3. žino įvairių rūšių dekoratyvinių akmenų paviršiaus tekstūros imitavimo būdus;

12.4. supranta pagrindinius restauravimo principus bei metodus;

12.5. moka analitiškai vertinti ir apibendrinti restauravimo problemas, savarankiškai parinkti darbo metodiką, atlikti sudėtingus konservavimo ir restauravimo darbus;

12.6. pagal analogiją ir archyvinę medžiagą sugeba rekonstruoti prarastus kultūros vertybių fragmentus;

12.7. išmano dirbtinio akmens inkrustacijų restauravimo būdus;

12.8. išmano sgrafito technika dekoruotų paviršių restauravimo būdus;

12.9. žino ir supranta gretutinių specialybių pagrindinius restauravimo metodus;

12.10. žino įvairios kilmės dėmių pašalinimo iš natūralaus ir dirbtinio akmens priemonės ir būdus;

12.11. žino sintetinių polimerų savybes ir jų panaudojimą restauruojant natūralų ir dirbtinį akmenį;

12.12. išmano standžių ir elastinių formų gaminimo būdus ir naudojimą;

12.13. išmano chromologijos pagrindus, spalvų nomenklatūrą, maišymą ir spalvinių atlasų sudarymo principus, organines ir mineralines dažomasias medžiagas.

13. Praktiniai įgūdžiai:

13.1. atlieka eksperimentinius darbus parenkant restauravimo metodus;

13.2. vertina kultūros vertybių būklę klasifikuojant ir atrenkant jas restauravimui;

13.3. šalina sunkiai išvalomas dėmes iš įvairių dekoratyvinių dangų;

13.4. restauruoja dirbtinio marmuro inkrustacijas;

13.5. daro tūrines ir ornamentines dirbtinio marmuro detales;

13.6. restauruojant natūralų akmenį naudoja (laikantis medžiagų suderinamumo principo) sintetines medžiagas;

13.7. pagal analogiją, archyvinę medžiagą, išlikusius fragmentus atlieka sunykusios vertybės rekonstrukciją;

13.8. Imituoja įvairių dekoratyvinių akmenų piešinį;

13.9. parenka paviršiaus apsaugos metodus ir medžiagas;

13.10. restauruoja nesudėtingus sgrafito technika atliktus objektus;

13.11. rengia restauravimo darbų projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas.

14. Įgyta I kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę:

14.1. konservuoti ir restauruoti labai suirusias kultūros vertybes;

14.2. rengti specialistus vadovauti tos pačios specialybės III–II kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui, konsultuoti.

15. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

16. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos restauratoriui, kuris:
- 16.1. rengia konservavimo restauravimo darbų projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas;
 - 16.2. dirba tiriamąjį darbą, dalyvauja tarpdisciplininėse mokymo programose, rengia publikacijas ir pranešimus.
17. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę:
- 17.1. savarankiškai parengti restauravimo darbų metodikas, projektus;
 - 17.2. restauruoti unikalias kultūros vertybes;
 - 17.3. vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių III–I kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui.
18. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais kultūros vertybių apsaugos, konservavimo bei restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

19. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausios kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris privalo turėti:
- 19.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams darbo patirtį;
 - 19.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;
 - 19.3. parengtas bei įdiegtas naujas kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo metodikas; publikuotus mokslinius straipsnius.
20. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę:
- 20.1. restauruoti unikalias kultūros vertybes;
 - 20.2. rengti ir vadovauti kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo projektams;
 - 20.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;
 - 20.4. rengti restauratorių mokymo programas;
21. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.
-

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

AUKSUOTĖS RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratoriaus etikos kodeksu, laikosi pagrindinių konservavimo ir restauravimo principų, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant auksuotę.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano restauruojamos kultūros vertybės atlikimo technologiją;

2.2. išmano pagrindinius tyrimo metodus, jų tikslingumą;

2.3. išmano pagrindinių medžiagų, taikomų restauravimo praktikoje, savybes ir panaudojimo technologiją, poveikį aplinkai darbo procese;

2.4. išmano kreidinio-klijinio grunto, auksavimo ir sidabravimo nykimo priežastis ir rūšis;

2.5. žino auksavimo ir sidabravimo metalų lakšteliais pagrindus;

2.6. žino darbo apsaugos ir darbo kultūros reikalavimus;

2.7. išmano restauravimo darbų aprašymo ir dokumentavimo tvarką;

2.8. išmano auksuotų ir sidabruotų kultūros vertybių saugojimo, eksponavimo ir transportavimo taisykles.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. nustato auksuoto (sidabruoto) paviršiaus sunykimo laipsnį ir aprašo jo būklę;

3.2. dezinfekuoja ir dezinfektuoja restauruojamą objektą;

3.3. tvirtina suirusį paviršių, užklįjavus profilaktiką arba bejos;

3.4. drėgnu arba sausu būdu nuo pažeidimų neturinio auksuoto (sidabruoto) paviršiaus šalina nešvarumus;

3.5. užtaiso smulkius grunto nuskilimus ir įtrūkimus, gruntuoja, glaisto, lakuoja restauruojamo objekto paviršių;

3.6. modeliuoja kreidiniu-klijiniu gruntu dengtą auksavimui (sidabravimui) skirtą paviršių;

3.7. paruošia pažeistą (vario pudros dažais arba vario lakšteliais dengtą) paviršių atkūrimui;

3.8. atkuria sunykusias vietas (dengia vario pudros dažais arba vario lakšteliais);

3.9. rašo restauravimo dienyną ir rengia restauravimo dokumentaciją;

3.10. laikosi saugos, priešgaisrinės saugos ir darbo kultūros reikalavimų.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias, mažai pažeistas kultūros vertybes; atliekant sudėtingus darbus vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinios teorinės žinios:

7.1. gerai išmano restauruojamų kultūros vertybių stilistines ypatybes, techniką, senųjų meistrų naudotus auksavimo būdus ir medžiagas;

7.2. gerai išmano medžiagotyrą, chemines ir fizines medžiagų, naudojamų auksavimo restauravimui, savybes, jų poveikį aplinkai;

7.3. žino medienos, papjė mašė, akmens, metalų fizines ir chemines savybes, technines charakteristikas, taip pat apdirbimo būdus, ruošiant juos auksavimui (sidabravimui) lakšteliais aliejiniu-lakiniu būdu.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus; remdamasis pirminių ir laboratorinių tyrimų rezultatais, įvertina restauruojamo objekto būklę ir parenka restauravimo metodą;

8.2. praktiniame darbe naudojasi mokslinių tyrimų rezultatais, moka pritaikyti restauravimo chemijos, fizikos, biologijos, medžiagotyros žinias;

8.3. tvirtina suirusį, nuo medinio arba gipsinio pagrindo atšokusį kreidinį-klijinį gruntą;

8.4. remontuoja restauruojamą objektą;

8.5. šalina remontų metu netinkamomis medžiagomis atkurtus fragmentus;

8.6. zonduoja autentiško auksavimo uždažymus, užglaistymus;

8.7. šalina uždažymus nuo auksuotų paviršių;

8.8. atkuria sunykusius reljefo fragmentus;

8.9. auksuoja, sidabruoja aliejiniu-lakiniu būdu su „goldfarbe“ ar „mordan“ lakais;

8.10. aliejiniu-lakiniu būdu auksuoja dirbinius iš akmens, medžio, metalo, papjė mašė;

8.11. suteikia auksuotam paviršiui matiškumą;

8.12. auksuoja specialiai paruoštus paviršius.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias, vidutiniškai suirusias kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

10. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III ir II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. išmano restauruojamų kultūros vertybių stilių ir technikų istoriją;

11.2. išmano senuosius ir šiuolaikinius restauravimo metodus;

11.3. žino artimų specialybių pagrindinius restauravimo metodus;

11.4. išmano chemines ir fizines pigmentų, dažiklių, dervų, lakų, klijų, molio ir kitų medžiagų, naudojamų auksuotės restauravime, savybes, kitimą senstant, poveikį restauruojamam dirbiniui ir aplinkai darbo procese;

11.5. nuolat susipažįsta su naujausia literatūra auksavimo, sidabravimo konservavimo ir restauravimo klausimais;

11.6. rengia restauravimo darbų projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas;

11.7. atlieka eksperimentinius darbus, įdiegiant arba rengiant naujus restauravimo metodus;

11.8. įvertina eksponatų būklę, atrenkant juos restauravimui;

11.9. tvirtina sunykusį medinį auksavimo pagrindą, smarkiai suirusį kreidinį-klijinį gruntą ir auksavimą;

11.10. nuo sunykusio auksuoto paviršiaus pasluoksniui šalina vėlesnes dangas;

11.11. atkuria visų rūšių sunykusį gruntą ir auksavimą;

11.12. graviruoja ant grunto sudėtingus piešinius;

11.13. valo ir tvirtina archeologinių radinių paviršiaus auksavimą;

- 11.14. gamina skaidrius lakus auksuotų, sidabruotų paviršių lesiravimui;
- 11.15. paruošia aukso dažus, jais retušuoja sunykusias auksuotas vietas;
- 11.16. tonuoja auksavimą;
- 11.17. auksuoja kliju būdu;
- 11.18. gamina polimentą, auksuoja polimentiniu būdu;
- 11.19. auksuoja ir sidabruoja, derindamas skirtingas technikas;
- 11.20. rekonstruoja sudėtingų, labai sunykusių kultūros vertybių auksavimą.
- 12. I kategorija restauratoriui suteikia teisę:
 - 12.1. konservuoti ir restauruoti labai suirusias kultūros vertybes;
 - 12.2. rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorių darbui, konsultuoti žemesnės kvalifikacinės kategorijos auksuotės restauratorius.
- 13. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

- 14. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos restauratoriui, kuris:
 - 14.1. atlieka ypač sudėtingus kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo darbus;
 - 14.2. rengia konservavimo ir restauravimo darbų projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas;
 - 14.3. dirba tiriamąjį darbą, rengia publikacijas ir pranešimus;
 - 14.4. rengia ir konsultuoja auksuotės restauravimo specialistus.
- 15. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę:
 - 15.1. savarankiškai parengti konservavimo ir restauravimo metodikas, projektus;
 - 15.2. restauruoti unikalias kultūros vertybes;
 - 15.3. vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui.
- 16. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais kultūros vertybių apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

- 17. Eksperto kvalifikacinė kategorija gali būti suteikta aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris turi:
 - 17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą, rengiant restauravimo specialistus, arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;
 - 17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;
 - 17.3. parengtų bei įdiegtų naujų metodikų;
 - 17.4. publikuotų mokslinių straipsnių.
 - 18. Eksperto kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę:
 - 18.1. restauruoti unikalias kultūros vertybes;
 - 18.2. rengti ir vadovauti kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo projektams;
 - 18.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;
 - 18.4. rengti restauratorių mokymo programas;
 - 19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.
-

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

DOKUMENTŲ RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Dokumentų restauratoriams ir dokumentų restauratoriams-knygrišiams, atestuotiesiems pagal šiuos nuostatus, suteikiama dokumentų restauratoriaus kvalifikacija.

2. Pastraipos „Praktiniai įgūdžiai“ pirmosios dalies reikalavimai taikomi dokumentų restauratoriams, neatliekantiems įrišimų restauravimo darbų, o antrosios dalies reikalavimai taikomi dokumentų restauratoriams, restauruojantiems tik knygų įrišimus.

3. Jei restauratorius restauruoja ir neįrištus dokumentus, ir knygų įrišimus, jis atestuojamas, atsižvelgiant į abiejų dalių reikalavimus.

II. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

4. III kvalifikacinė dokumentų restauratoriaus kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su IFLA bibliotekų ir archyvų fondų apsaugos ir konservavimo bei restauravimo principais, Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu ir Restauratoriaus etikos kodeksu, supranta kultūros paveldo išsaugojimo svarbą.

5. Būtinės teorinės žinios:

5.1. išmano knygos istorijos pagrindus, popieriaus gamybos istorijos pagrindus;

5.2. žino popieriaus rūšis ir savybes, įrišimo medžiagų savybes bei spausdinto ir rašyto teksto ypatybes;

5.3. išmano restauravimo cheminių medžiagų savybes ir kompozicijas, jų receptūras ir paruošimo būdus;

5.4. supranta pagrindinius popieriaus tyrimus, jų tikslingumą;

5.5. žino dokumentą sudarančių medžiagų savybes, jų irimo ir senėjimo priežastis;

5.6. yra susipažinęs su dezinfekavimo ir restauravimo procesuose taikomų toksinių medžiagų naudojimo taisyklėmis.

6. Praktiniai įgūdžiai:

6.1. pirmoji dalis:

6.1.1. naudojant nesudėtingas technologijas, moka konservuoti ir restauruoti nedidelės istorinės vertės nežymiai pažeistus dokumentus su vandenyje stabiliu tekstu;

6.1.2. moka paruošti dokumentą saugojimui, eksponavimui ir transportavimui.

6.2. antroji dalis:

6.2.1. moka paruošti specialų įrišimo popierių;

6.2.2. sugeba konservuoti leidinių viršelius;

6.2.3. perrišti ir įrišti leidinius.

7. Įgyta III kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

7.1. konservuoti ir restauruoti neunikalius, mažai pažeistus dokumentus su stabiliu tekstu; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacijos restauratorius;

7.2. konservuoti ir restauruoti pagal patvirtintas ir praktikoje patikrintas metodikas;

7.3. savarankiškai rašyti restauravimo dokumentaciją.

8. Atestacijai restauratorius pateikia restauruotus dokumentus su restauravimo pasais.

III. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

9. II kvalifikacinė dokumentų restauratoriaus kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, turi atitinkamų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių.

10. Būtinės teorinės žinios:

10.1. žino popieriaus rūgštėjimo priežastis;

10.2. žino pagrindinius senųjų įrašimų būdus ir medžiagas;

10.3. išmano konservavimo ir restauravimo praktikoje naudojamų medžiagų savybes, senėjimo priežastis, poveikį restauruojamam dokumentui.

11. Praktiniai įgūdžiai:

11.1. pirmoji dalis:

11.1.1. moka konservuoti ir restauruoti vidutiniškai sunykusius dokumentus;

11.1.2. atlieka pirminius tyrimus, sugeba pagal pirminių bei laboratorinių tyrimų rezultatus ir dokumento sunykimo laipsnį pasirinkti bei panaudoti tinkamą konservavimo ar restauravimo metodą bei medžiagas.

11.2. antroji dalis:

11.2.1. moka perrišti, įrišti ir konservuoti leidinius;

11.2.2. sugeba paruošti medžiagas, naudojamas įrašimui ir restauravimui.

12. Įgyta II kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

12.1. konservuoti ir restauruoti neunikalius, vidutiniškai pažeistus ar suirusius dokumentus; sudėtingesniems darbams vadovauja arba dirbant konsultuoja aukštesnės kvalifikacijos restauratorius;

12.2. konsultuoti žemesnės kvalifikacijos restauratorius.

13. Atestacijai restauratorius pateikia restauruotus dokumentus su restauravimo pasais.

IV. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. I kvalifikacinė dokumentų restauratoriaus kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III ir II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų: kėlė kvalifikaciją kituose restauravimo centruose arba naudojami jų patirtimi, taiko naujas restauravimo ir konservavimo medžiagas bei metodikas, konsultuoja ir moko restauratorius.

15. Būtinės teorinės žinios:

15.1. žino tarptautines paminklosaugos chartijas, konvencijas ir rekomendacijas;

15.2. išmano restauruojamų dokumentų stilistines ypatybes, technologijas ir medžiagas;

15.3. žino senuosius ir šiuolaikinius dokumentų konservavimo ir restauravimo principus ir metodus;

15.4. supranta cheminių, fizikinių, biologinių tyrimų tikslumą;

15.5. žino dokumentus sudarančių medžiagų rūšis, sudėtį, savybes, tarpusavio sąveiką ir taikymą.

16. Praktiniai įgūdžiai:

16.1. pirmoji dalis:

16.1.1. moka konservuoti ir restauruoti sudėtinga ir įvairia technologija atliktus arba smarkiai pažeistus dokumentus;

16.1.2. sugeba analitiškai įvertinti ir apibendrinti problemas, savarankiškai parinkti darbo metodiką;

16.1.3. sugeba pagal analogiją ir archyvinę medžiagą rekonstruoti prarastus dokumentų fragmentus.

16.2. antroji dalis:

16.2.1. moka konservuoti ir restauruoti medinius knygų kietviršius, furnitūrą, apdailos elementus, odinius, pergamentinius, tekstilinius ir kitokius viršelius, originalius knygų dėklus;

16.2.2. sugeba pagal analogiją rekonstruoti įrašimus.

17. Įgyta I kategorija suteikia teisę:

17.1. konservuoti ir restauruoti labai suirusius ar smarkiai pažeistus vertingus dokumentus.

17.2. konsultuoti ir mokyti restauratorius, vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui.

18. Atestacijai restauratorius pateikia restauruotus dokumentus su restauravimo pasais.

V. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

19. Aukščiausioji kvalifikacinė dokumentų restauratoriaus kategorija suteikiama I kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris, be III–I kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų:

19.1. savarankiškai rengia restauravimo metodikas ar projektus;

19.2. dirba tiriamąjį ar pedagoginį darbą, rengia publikacijas ar pranešimus;

19.3. restauruoja unikalius dokumentus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IV-405](#), 2012-06-05, *Žin.*, 2012, Nr. 64-3265 (2012-06-07), i. k. 1122080ISAK00IV-405

20. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę:

20.1. restauruoti unikalius dokumentus, atlikti ypač sudėtingus dokumentų konservavimo ir restauravimo darbus;

20.2. vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių restauratorių darbui.

21. Atestacijai restauratorius pateikia restauruotus dokumentus su restauravimo pasais; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais dokumentų konservavimo ir restauravimo bei fondų apsaugos klausimais.

VI. EKSPERTO KVALIFIKACINĖ KATEGORIJA

22. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos dokumentų restauratoriui, kuris turi:

22.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

22.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

22.3. parengtų, įdiegtų arba pritaiktų naujų tyrimo ir restauravimo metodikų arba publikuotų mokslinių straipsnių.

24. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę:

24.1. restauruoti unikalius dokumentus;

24.2. rengti ir vadovauti dokumentų tyrimo ir restauravimo projektams;

24.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;

24.4. rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.

25. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

GINTARO DIRBINIŲ RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratoriaus etikos kodeksu, laikosi pagrindinių konservavimo ir restauravimo principų, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. žino gintaro atsiradimo gamtinės raidos istoriją, jo gavybą, panaudojimą;

2.2. išmano gintaro fizines ir chemines savybes;

2.3. supranta restauruojamų gintaro dirbinių pagaminimo technologiją, suirimo priežastis;

2.4. žino pagrindinius gintaro tyrimo metodus, jų reikšmę;

2.5. išmano pagrindinius reikalavimus gintaro dirbinių konservavimo ir restauravimo medžiagoms;

2.6. moka pasirinkti darbo priemones, medžiagas, laikosi darbo saugos ir darbo kultūros reikalavimų;

2.7. įvertina restauravimui pateikto objekto būklę, parenka metodą, konservuoja ir restauruoja mažai pažeistus dirbinius, pildo restauravimo dokumentaciją;

2.8. paruošia dirbinį saugojimui, eksponavimui ir transportavimui.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. vizualiai įvertina restauruojamo objekto būklę, numato darbų eiliškumą;

3.2. sausuoju būdu ir vandeniu šalina paviršiaus apnašas;

3.3. šalina senus kljus, glaistus, lakus nuo geros būklės gintaro paviršiaus;

3.4. klijuoja suskilusio dirbinio fragmentus;

3.5. pjausto, šlifuoja, svidina gintaro paviršių, modeliuoja nesudėtingos formos fragmentus, jungia prie autentiško dirbinio;

3.6. padengia apsaugine danga mažai pažeistą gintarinio dirbinio paviršių;

3.7. visus procesus, medžiagas ir atliktus darbus surašo restauravimo dokumentuose.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija suteikia teisę restauruoti neunikalius, mažai pažeistus gintaro dirbinius; atliekant sudėtingesnius darbus vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus gintaro dirbinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama III kategorijos restauratoriui, kuris:

6.1. išmano gintaro dirbinių gamybos istoriją, paplitimą, panaudojimą;

6.2. išmano konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus;

6.3. atlieka vidutinio sudėtingumo konservavimo ir restauravimo darbus archeologinio ir istorinio gintaro dirbiniams.

7. Praktiniai įgūdžiai:

7.1. atlieka pirminius tyrimus, analizuoja restauruojamo objekto būklę, remdamasis pirminių ir laboratorinių tyrimų rezultatais, pasirenka restauravimo metodą ir medžiagas;

7.2. praktiniame darbe moka pritaikyti chemijos, fizikos, biologijos ir medžiagotyros žinias;

7.3. atlieka pažeisto archeologinio dirbinio paviršiaus valymą sausuoju būdu ir vandeniui su paviršinio aktyvumo medžiagomis;

7.4. ruošia tirpalus, konservuoja įvairios būklės archeologinius dirbinius;

7.5. šalina ankstesnio restauravimo medžiagas nuo įvairių epochų gintaro dirbinių, klįjuoja suskilusius fragmentus;

7.6. iš naujos gintaro žaliavos gamina vidutinio sudėtingumo neišlikusius fragmentus, juos sendina, jungia prie autento;

7.7. restauruoja vidutiniškai suirusią gintaro mozaiką, taikomosios dailės objektus iš gintaro, sukomponuoto su kitomis medžiagomis (medžiu, metalu).

8. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias, vidutiniškai suirusias kultūros vertybes iš gintaro; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacijos restauratorius.

9. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus gintaro dirbinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

10. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris susipažinęs su tarptautinėmis paminklosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų:

10.1. išmano restauruojamų kultūros vertybių stilių ir technikų istoriją;

10.2. išmano gintaro panaudojimą taikomosios dailės ir mokslo srityse įvairiuose istoriniuose laikotarpiuose;

10.3. išmano senuosius ir šiuolaikinius gintaro apdirbimo būdus;

10.4. analizuoja senuosius bei šiuolaikinius archeologinio ir istorinio gintaro konservavimo ir restauravimo metodus, medžiagas, jų poveikį gintarui;

10.5. atlieka eksperimentinius darbus įdiegiant naujas gintaro restauravimo metodikas;

10.6. pagal analogiją ir ikonografinę, medžiagą atlieka unikalių gintaro dirbinių rekonstravimo ir restauravimo darbus.

11. Įgyta I kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: restauruoti sudėtingus įvairių epochų dirbinius iš gintaro, rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui, konsultuoti.

12. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus gintaro dirbinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

13. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos restauratoriui, kuris:

13.1. konservuoja ir restauruoja ypatingai suirusius, unikalius įvairių epochų taikomosios dailės ir archeologinius dirbinius iš gintaro bei unikalius mokslinės paskirties gintarus su inkliuzais;

13.2. rengia gintaro dirbinių konservavimo, restauravimo bei saugojimo projektus, darbų ataskaitas;

13.3. apibendrina konservavimo, restauravimo darbų rezultatus, rengia pranešimus, publikacijas.

14. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: savarankiškai rengti restauravimo metodikas, projektus, restauruoti ypatingai suirusias, unikalias kultūros vertybes iš gintaro, vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui.

15. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus gintaro dirbinius ir pateikia

restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais gintaro dirbinių apsaugos, restauravimo ir konservavimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

16. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausios kvalifikacinės kategorijos gintaro dirbinių restauratoriui, kuris turi:

16.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

16.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

16.3. parengtų, įdiegtų arba pritaiktų naujų gintaro dirbinių tyrimo, konservavimo ir restauravimo metodikų arba publikuotų mokslinių straipsnių.

17. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę:

17.1. restauruoti unikalius gintaro dirbinius;

17.2. vadovauti gintaro dirbinių tyrimo, konservavimo ir restauravimo projektams;

17.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;

17.4. rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.

18. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

KAULO DIRBINIŲ RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija gali būti suteikta asmeniui, kuris:

1.1. yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratoriaus etikos kodeksu, laikosi pagrindinių konservavimo ir restauravimo principų, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant ir restauruojant dirbinius iš kaulo.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano kaulų rūšis ir jų panaudojimą istorinę bei meninę vertę turintiems dirbiniams gaminti;

2.2. išmano cheminę kaulų sudėtį, fizines savybes, struktūrines ir dekoratyvines įvairių kaulo rūšių ypatybes;

2.3. išmano kaulo apdirbimo būdus: žaliavos paruošimą iki tinkamos naudoti būklės, pjaustymo, šlifavimo, raizymo, dažymo, inkrustavimo, polichromavimo būdus;

2.4. žino ir moka įvertinti kaulo dirbinių irimo priežastis ir pasekmes, atsižvelgiant į kaulo struktūros pokyčius natūraliai senstant ir veikiant žalingiems aplinkos faktoriams;

2.5. yra susipažinęs su prevencinio konservavimo principais;

2.6. žino ir moka įvertinti medžiagų, kurios naudojamos kartu su kaulu, fizines ir chemines savybes, tarpusavio suderinamumą, pokyčius natūralaus senėjimo procese ir veikiant žalingai aplinkai;

2.7. išmano konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus, moka juos pritaikyti darbo praktikoje;

2.8. sugeba pasirinkti įrengimus, darbo priemones, medžiagas;

2.9. yra susipažinęs ir laikosi saugaus darbo reikalavimų.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. įvertina restauravimui pateikto objekto būklę vizualiai;

3.2. sprendžia apie būtinumą atlikti laboratorinius tyrimus;

3.3. sudaro konservavimo ir restauravimo darbų programą bei ją įvykdo;

3.4. pasirenka konservavimo ir restauravimo medžiagas, darbo priemones, pasigamina valymo ir konservavimo tirpalus;

3.5. šalina senus kljus, netinkamai panaudotas restauravimo medžiagas;

3.6. valo kaulo paviršiaus apnašas sausuoju būdu ir vandenių su paviršinio aktyvumo medžiagomis;

3.7. išmontuoja nesudėtingos konstrukcijos dirbinius, susidedančius iš kelių skirtingų medžiagų: kaulo, medžio, metalo, popieriaus, audinio; atlikęs konservavimo ir restauravimo darbus, vėl sumontuoja;

3.8. kljuoja atlūžusias kaulinio dirbinio detales. Iš kaulo gamina nesudėtingos formos prarastus fragmentus, juos įmontuoja ir tonuoja;

3.9. pildo restauravimo dokumentaciją: nuosekliai aprašo objekto būklę prieš restauravimą, restauravimo darbų eigą, panaudotas medžiagas, jų koncentraciją, būklę po restauravimo.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija suteikia restauratoriui teisę savarankiškai konservuoti ir restauruoti mažai pažeistus neunikalius kaulo dirbinius; sudėtingiems darbams vadovauja aukštesnę kvalifikacinę kategoriją turintis specialistas.

5. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus kaulo dirbinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų:

6.1. žino dirbinių iš kaulo paplitimą įvairiais istoriniais laikotarpiais, jų gamybos ypatumus, dirbinių įvairovę;

6.2. išmano medžiagų, naudojamų archeologinio ir istorinio kaulo dirbiniams konservuoti bei restauruoti, chemines ir fizines savybes, poveikį restauruojamam objektui, jų struktūrinius pokyčius natūralaus senėjimo procese ir veikiant žalingai aplinkai.

7. Praktiniai įgūdžiai:

7.1. atlieka pirminius tyrimus; pagal pirminių ir laboratorinių tyrimų rezultatus įvertina restauruojamo objekto būklę, parenka restauravimo metodiką, sudaro darbų programą; praktiniame darbe naudoja laboratorinių tyrimų rezultatus, moka pritaikyti chemijos, fizikos, biologijos ir medžiagotyros žinias;

7.2. šalina paviršiaus apnašas, pritaikydamas sausąjį paviršiaus valymo būdą, valymą vandenių su paviršinio aktyvumo medžiagomis ir valymą naudojant cheminių medžiagų tirpalus;

7.3. konservuoja ir restauruoja vidutiniškai suirusius kaulo dirbinius, sukomponuotus su medžiu, metalu, perlamutru, popieriumi, audiniu;

7.4. naudodamas daiktinę analogiją, ikonografinę medžiagą, atkuria vidutinio sudėtingumo prarastus fragmentus ir juos įmontuoja. Atkuria raižytą, skulptūrinį, ažūrinį, spalvintą dekorą ant naujų fragmentų.

8. Įgyta II kvalifikacinė kategorija suteikia teisę konservuoti ir restauruoti vidutiniškai suirusias neunikalias kultūros vertybes iš kaulo; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacijos restauratorius.

9. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus kaulo dirbinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

10. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paminklosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų:

10.1. išmano įvairių epochų kaulo dirbinių stilistines ypatybes, gamybos būdus, dekoru medžiagas;

10.2. išmano senuosius kaulo dirbinių gamybos būdus, medžiagas, vertina jų privalumus ir trūkumus šiuolaikinių restauravimo problemų kontekste;

10.3. analitiškai vertindamas restauruojamo objekto būklę, laboratorinių tyrimų rezultatus moka parinkti restauravimo metodą, sudaryti restauravimo darbų programą labai suirusiems visų rūšių dirbiniams iš kaulo.

11. Praktiniai įgūdžiai:

11.1. pritaikydamas naujas medžiagas ir technikos pasiekimus, rengia restauravimo metodikas, tobulina restauravimo technologiją;

11.2. konservuoja ir restauruoja sudėtingus dirbinius iš kaulo: dirbinius iš daug detalių, sukomponuotus iš kelių skirtingų medžiagų, skulptūrą, skulptūrinį reljefą, ažūrą, taip pat raižymu, inkrustacijomis, auksu puoštus paviršius, kaulo plokšteles su tapybos miniatiūromis;

11.3. naudodamas daiktinę analogiją, ikonografinę medžiagą, rengia rekonstrukcinius brėžinius, gamina sudėtingos formos ir dekoru prarastus fragmentus.

12. Įgyta I kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: konservuoti ir

restauruoti sudėtingus dirbinius iš kaulo, rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės III–II kvalifikacinės kategorijos restauratorių darbui, konsultuoti.

13. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus kaulo dirbinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos restauratoriui, kuris:

14.1. konservuoja ir restauruoja ypač sudėtingus, unikalius įvairių epochų visų rūšių dirbinius iš kaulo;

14.2. apibendrina savo darbo rezultatus, rengia publikacijas, pranešimus;

14.3. yra parengęs specialistų, turinčių aukštą kvalifikacinę kategoriją;

14.4. rengia konservavimo ir restauravimo projektus, kolektyvinių darbų ataskaitas.

15. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: savarankiškai rengti restauravimo metodikas, projektus, restauruoti sudėtingas kultūros vertybes, vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių restauratorių darbui.

16. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus kaulo dirbinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais kaulo dirbinių apsaugos, restauravimo ir konservavimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos kaulo dirbinių restauratoriui, kuris turi:

17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

17.3. parengtų, įdiegtų arba pritaikytų naujų kaulo dirbinių tyrimo, konservavimo ir restauravimo metodikų arba publikuotų mokslinių straipsnių.

18. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

18.1. restauruoti unikalius kaulo dirbinius;

18.2. vadovauti kaulo dirbinių tyrimo, konservavimo ir restauravimo projektams;

18.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;

18.4. rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.

19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

KERAMIKOS RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris:

1.1. yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratoriaus etikos kodeksu;

1.2. išmano molio žaliavos ir degto molio fizines ir chemines savybes;

1.3. supranta dirbinių iš įvairių molio rūšių savybes, jų sunykimo priežastis;

1.4. sugeba įvertinti restauravimui pateikto objekto būklę, numatyti konservavimo ir restauravimo darbus, juos atlikti ir aprašyti;

1.5. išmano keramikos konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus, moka jas pritaikyti darbo praktikoje;

1.6. moka paruošti dirbinį saugojimui, eksponavimui ir transportavimui;

1.7. sugeba pasirinkti įrengimus, darbo priemones, medžiagas, laikosi darbo saugos bei darbo kultūros reikalavimų.

2. Praktiniai įgūdžiai:

2.1. įvertina restauravimui pateikto objekto būklę vizualiai;

2.2. sprendžia apie būtinybę atlikti laboratorinius tyrimus ir fotofiksaciją;

2.3. sudaro konservavimo ir restauravimo darbų programą;

2.4. pasirenka medžiagas, darbo priemones ir pasigamina valymo bei konservavimo tirpalus programoje numatytiems darbams atlikti;

2.5. valo paviršiaus apnašas nuo gerai išdegtų dirbinio paviršiaus sausuoju būdu, naudodamas vandenį su paviršinio aktyvumo medžiagomis ir nesudėtingus cheminių medžiagų tirpalus. Šalina ankstesnio restauravimo metu naudotas medžiagas;

2.6. užkonservuoja terakotinį ir angobais bei glazūromis dengtą dirbinio paviršių;

2.7. sukliauja į nedaug dalių suskilusį dirbinį, užlygina sukliaujavimo siūles ir ištrupėjimus;

2.8. pagal daiktinę analogiją atkuria (modeliuodamas ranka) nesudėtingo profilio fragmentus;

2.9. nuima nesudėtingas formas, naudodamas plastiliną, vašką, polimerines medžiagas, gipsą; atlieja fragmentus ir prijungia prie autentiško dirbinio;

2.10. atkuria monochrominį ir nesudėtingą polichrominį dekorą ant naujai atkurtų fragmentų;

2.11. atlieka restauruojamo dirbinio retušo darbus; jeigu reikia – padengia apsaugine anga;

2.12. atlieka archeologinių keramikos dirbinių prevencinį konservavimą lauko sąlygomis.

3. Įgyta III kvalifikacinė kategorija suteikia restauratoriui teisę savarankiškai konservuoti ir restauruoti neunikalius, mažai pažeistus keramikos dirbinius; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikaciją turintis restauratorius.

4. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus keramikos dirbinius ir restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

5. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų:

5.2. išmano meninės keramikos dirbinių gamybą iš įvairių rūšių molio, dekoratyvinės apdailos būdus ir medžiagas;

5.3. išmano medžiagų, naudojamų keramikos konservavimo ir restauravimo praktikoje, fizines ir chemines savybes, senėjimo priežastis, pobūdį ir poveikį restauruojam objektui.

6. Praktiniai įgūdžiai:

6.1. konservavuoja ir restauruoja vidutiniškai suirusius archeologinius keramikos ir stiklo dirbinius bei dirbinius iš poringo ir sukepusio molio masės;

6.2. atlieka pirminius tyrimus; remdamasis pirminių ir laboratorinių tyrimų rezultatais, įvertina restauravimui pateikto objekto būklę, parenka konservavimo ir restauravimo metodą;

6.3. praktiniame darbe naudoja mokslinių tyrimų rezultatus, moka pritaikyti chemijos, fizikos, biologijos ir medžiagotyros žinias;

6.4. sudaro konservavimo ir restauravimo darbų programą;

6.5. naudodamas mechanines ir chemines priemones šalina paviršiaus apnašas, druskas, irizacijos produktus nuo visų rūšių keramikos dirbinių paviršių;

6.6. suključuoja į daugelį šukių suskilusį dirbinį, užlygina siūles;

6.7. ranka modeliuoja vidutinio sudėtingumo profilio fragmentus, fragmentus su reljefiniu dekoru, ažūrą, skulptūrinę plastiką, monochrominį ir polichrominį dekorą;

6.8. pagal daiktinę analogiją arba ikonografinę medžiagą gamina prarasto fragmento modelį, nuima jo formą, jį lieja iš originalą imituojančios medžiagos ir prijungia prie autentiško dirbinio;

6.9. suključuoja ir atkuria spalvinto stiklo fragmentus iš stiklą imituojančių medžiagų.

7. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę savarankiškai konservuoti ir restauruoti neunikalius, vidutiniškai suirusius keramikos dirbinius iš gerai išdegto raudono molio, balto molio, porceliano, spalvinto stiklo, puoštus angobais, glazūromis, pridegtais dažais, reljefais, ažūrais, lipdiniais, skulptūrine plastiką; taip pat archeologinius keramikos ir stiklo dirbinius; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacijos restauratorius.

8. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus keramikos dirbinius ir restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

9. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paminklosaugos chartijomis, konvencijomis ir rekomendacijomis ir, be III–II kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

9.1. išmano įvairių amžių keramikos stilistines ypatybes, gamybos technologijas ir dekoru medžiagas;

9.2. išmano senuosius ir šiuolaikinius visų rūšių keramikos restauravimo principus, metodus, medžiagas;

9.3. moka analitiškai įvertinti, apibendrinti restauravimo problemas, parinkti darbo metodiką labai suirusiems visų rūšių keramikos ir stiklo dirbiniams ir ją įgyvendinti;

9.4. pritaikydamas naujas medžiagas ir technikos pasiekimus, rengia naujas restauravimo metodikas, tobulina restauravimo technologiją.

10. Praktiniai įgūdžiai:

10.1. pagal analogijas ir ikonografinę medžiagą rekonstruoja sudėtingus prarastus fragmentus;

10.2. restauruoja unikalios majolikos, fajanso, porceliano, stiklo dirbinius, puoštus sudėtingais reljefais, ažūrais, skulptūrine plastiką, polichrominiu dekoru, auksu;

10.3. restauruoja miniatiūrinius dirbinius ir objektus, sumontuotus iš daugelio detalių;

10.4. konservuoja ir restauruoja, rekonstruoja istorinius archeologinius dirbinius, degtus žemoje temperatūroje. Šalina netinkamai panaudotas ankstesnio restauravimo medžiagas nuo

pažeidžiamų paviršių;

10.5. naudodamas archyvinę, ikonografinę medžiagą, rengia rekonstrukcinius brėžinius.

11. Įgyta I kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti labai suirusias kultūros vertybes, rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės III ir II kvalifikacinės kategorijos restauratorių darbui, konsultuoti.

12. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus keramikos dirbinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

13. Aukščiausioji keramikos restauratoriaus kvalifikacinė kategorija suteikiama I kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris:

13.1. konservuoja ir restauruoja ypač sudėtingus įvairių epochų visų rūšių keramikos dirbinius;

13.2. rengia konservavimo ir restauravimo projektus, kolektyvinių darbų ataskaitas;

13.3. apibendrina darbo rezultatus, rengia pranešimus, publikacijas.

14. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę savarankiškai rengti restauravimo metodikas, projektus, restauruoti unikalias kultūros vertybes, vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui.

15. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus keramikos dirbinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais keramikos dirbinių apsaugos, restauravimo ir konservavimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

16. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausios kvalifikacinės kategorijos keramikos restauratoriui, kuris turi:

16.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

16.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

16.3. parengtų, įdiegtų arba pritaikytų naujų keramikos dirbinių tyrimo ir restauravimo metodikų arba publikuotų mokslinių straipsnių.

17. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę:

17.1. restauruoti unikalios keramikos dirbinius;

17.2. rengti ir vadovauti keramikos tyrimo ir restauravimo projektams;

17.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;

17.4. rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.

18. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

**LIPDYBOS, NATŪRALAUS IR DIRBTINIO AKMENS SKULPTŪROS
RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI****I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris:

1.1. yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu;

1.2. supranta lipdybos, natūralaus ir dirbtinio akmens skulptūros konservavimo ir restauravimo tikslus, yra sukaupęs specialiųjų žinių bei praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant ir restauruojant lipdybos, natūralaus ir dirbtinio akmens nežymiai suirusias kultūros vertybes.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. supranta lipdybos, natūralaus ir dirbtinio akmens skulptūros plastinio dekoru technologijų bendruosius bruožus, išmano dekoru sudėtinių medžiagų savybes, jų irimo priežastis, tyrimo metodus;

2.2. žino lipdybos ir architektūros detalių bei elementų pavadinimus;

2.3. išmano lipdinių iš gipso liejimo, šampavimo technikas bei medžiagas;

2.4. žino lipdyto ornamantu restauravimui naudojamus įrankius bei įrengimus ir moka jais naudotis;

2.5. išmano konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus, laikosi medžiagų suderinamumo ir procesų grįžtamumo principų;

2.6. sugeba įvertinti nežymiai suirusios restauruojamos stiuko, gipso lipdybos, natūralaus ir dirbtinio akmens skulptūros fizinę būklę, analizuoti defektus ir remiantis tyrimų rezultatais numatyti konservavimo ir restauravimo darbų eiliškumą;

2.7. išmano restauravimo medžiagų toksiškumą, darbo saugos ir darbo kultūros reikalavimus;

2.8. sugeba paruošti plastinio dekoru integruotas dalis ar elementus saugojimui, eksponavimui ir transportavimui.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. vizualiai įvertina restauruojamos gipso lipdybos ar natūralaus ir dirbtinio akmens skulptūros fizinę būklę bei numato konservavimo ir restauravimo darbų eiliškumą;

3.2. mechaniniu būdu valo nešvarumus ir ankstesnius dažymus nuo nežymiai suirusio plastinio dekoru paviršiaus, šalina remontu metu primontuotas detales;

3.3. suklįjuoja sudaužytus lipdinius, užtaiso lipdybos detalių plyšius, nuskilimus, atkuria prarastus fragmentus: paruošia modelį, daro įvairias formas, lieja arba šampuoja trūkstamas detales;

3.4. paruošia pagrindines ir pagalbines medžiagas restauravimui, montuoja restauruotas detales;

3.5. dezinfekuoja biologiškai pažeistus paviršius;

3.6. šalina vandenyje tirpias druskas iš pažeistų paviršiaus sričių;

3.7. paruošia lipdinių paviršių dažymui ir atlieka monochrominį dažymą;

3.8. rašo restauravimo darbų žurnalą, rengia restauravimo dokumentaciją.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias, mažai pažeistas kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

7.1. išmano restauruojamų kultūros vertybių stilistines ypatybes, dekoravimo technikas bei medžiagas;

7.2. išmano žvalgybinių ir laboratorinių tyrimų metodus, jų tikslingumą, sugeba pritaikyti fizikos, chemijos, biologijos, medžiagotyros žinias, supranta žvalgybinių tyrimų reikšmę chromochronologijos ir polichromijos pažinimui ir išsaugojimui;

7.3. supranta sondų panaudojimo reikšmę ir išmano jų atlikimo techniką;

7.4. išmano restauravimo praktikoje taikomų medžiagų senėjimo procesus, jų poveikį restauruotam objektui bei aplinkai;

7.5. moka įvertinti vidutiniškai suirusios restauruojamos stiuko, gipso lipdybos, natūralaus ir dirbtinio akmens skulptūros fizinę būklę, analizuoti defektus ir remiantis tyrimų rezultatais numatyti konservavimo ir restauravimo darbų eiliškumą;

7.6. išmano pažeistų kultūros vertybių struktūros sutvirtinimo būdus, pritvirtinimo injekcijomis būdus, konstravimo ir surinkimo būdus;

7.7. supranta architektūros dekoru konstruktyvą, metalų korozijos procesus, klimato ir mikroklimato įtaką dekoru ilgaamžiškumui;

7.8. supranta kultūros vertybių paviršių apdirbimo estetinę ir apsaugos funkciją (monochrominio, polichrominio dažymo, vašavimo, hidrofobizavimo metodus ir medžiagas);

7.9. išmano įvairių rūšių šablonų gaminimo būdus;

7.10. išmano įvairaus profilio arkų aprėminimą traukėmis bei kolonų liemens traukimą statmenoje ir gulsčioje padėtyje;

7.11. žino stiuko dekoravimo technologijos ypatumus interjere ir eksterjere;

7.12. žino dirbinių iš papjė mašė bei įvairių mastikų gamybos bei konservavimo būdus ir medžiagas.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. įvertina vidutiniškai suirusio restauruojamo objekto būklę, atlieka pirminius tyrimus, nustato laboratorinių tyrimų būtinumą, parenka restauravimo metodus;

8.2. remdamasis defektų analize, žvalgybiniais ir laboratoriniais tyrimais, parengia objekto restauravimo darbų programą;

8.3. valo, šalina ir/ar atidengia aliejinius, sintetinius dažus (atskirais atvejais ir seną glaistą) nuo vidutiniškai suirusių gipso, stiuko ir akmens paviršių;

8.4. cheminiais tirpalais tvirtina dekoru medžiagas, polichromiją;

8.5. klijuoja, armuoja ir montuoja smulkiais gabalais sudaužytas detales;

8.6. šalina tvirtinimo konstrukcijas, markiruoja ir kartografuoja lipdinius;

8.7. atšokusias nuo pagrindo detales pritvirtina metalinėmis konstrukcijomis, taškinėmis, ištisinėmis ir giluminėmis injekcijomis;

8.8. gamina lipdinių, skulptūrų kopijas ir muliažus;

8.9. traukia traukas ant kreivalinių paviršių bei lygių ir entazių kolonų su kaneliūromis;

8.10. gamina įvairių rūšių šablonus;

8.11. atlieka įvairaus profilio arkų aprėminimą traukėmis bei kolonų liemens traukimą statmenoje ir gulsčioje padėtyje;

8.12. atlieka ornamentinio stiuko dekoru konservavimo ir restauravimo darbus interjere

ir eksterjere;

8.13. vykdo dirbinių iš papjė mašė bei įvairių mastikų konservavimo ir restauravimo darbus.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę savarankiškai konservuoti ir restauruoti neunikalias, vidutiniškai suirusias kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

10. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III ir II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis ir rekomendacijomis;

11.2. yra sukaupęs specifinių teorinių žinių bei praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant ir restauruojant labai suirusias kultūros vertybes; sugeba vadovauti restauratoriams restauruojant didelės apimties sudėtingas kultūros vertybes.

12. Būtinios teorinės žinios:

12.1. išmano restauruojamų kultūros vertybių stilistines ypatybes, technologijas, istoriją;

12.2. išmano senuosius ir šiuolaikinius figūrinės ornamentinės lipdybos ir skulptūros restauravimo principus ir metodus;

12.3. sugeba analitiškai vertinti ir apibendrinti restauravimo problemas, savarankiškai parinkti darbo metodiką, atlikti labai sudėtingus konservavimo ir restauravimo darbus;

12.4. supranta pagrindinių gretutinių specialybių restauravimo metodus;

12.5. išmano chromologijos pagrindus, spalvų nomenklatūrą, spalvų maišymo ir spalvinių atlasų sudarymo principus, organines ir mineralines dažomąsias medžiagas;

12.6. išmano sintetinių polimerų savybes ir jų panaudojimo galimybes restauravime.

13. Praktiniai įgūdžiai:

13.1. įvertina kultūros vertybių būklę klasifikuojant ir atrenkant jas restauravimui;

13.2. atlieka eksperimentinius darbus parenkant restauravimo metodus;

13.3. šalina nešvarumus, dažų sluoksnius nuo labai pažeistų paviršių;

13.4. valo ir/ar atidengia dažų sluoksnius nuo polichromuotų labai pažeistų paviršių;

13.5. pagal analogiją, archyvinę medžiagą, išlikusius fragmentus atlieka sunykusios vertybės rekonstrukciją;

13.6. parenka restauruotos lipdybos, natūralaus ir dirbtinio akmens paviršiaus apsaugos metodus ir medžiagas;

13.7. rengia restauravimo darbų projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas.

14. Įgyta I kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti labai suirusias, sudėtingas ir didelės apimties kultūros vertybes, rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės III–II kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui, teikti konsultacijas.

15. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

16. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris:

16.1. atlieka ypatingai sudėtingus kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo darbus;

16.2. rengia konservavimo ir restauravimo darbų projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas;

16.3. dirba tiriamąjį darbą, rengia publikacijas ir pranešimus.

17. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: savarankiškai parengti restauravimo darbų metodikas, projektus, restauruoti unikalias kultūros vertybes, vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių III–I kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui.

18. Atestacijai pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais kultūros vertybių apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

19. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausios kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris privalo turėti:

19.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo darbo patirtį;

19.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

19.3. parengtų bei įdiegtų naujų kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo metodikų;

19.4. publikuotų mokslinių straipsnių.

20. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę restauruoti unikalias kultūros vertybes, rengti ir vadovauti kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo projektams, atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę, rengti restauratorių mokymo programas.

21. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

MENINIŲ BALDŲ RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu, supranta kultūros vertybių išsaugojimo svarbą, yra sukaupęs specialiųjų žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų saugant ir restauruojant kilnojamąsias kultūros vertybes.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano pagrindinius meninių baldų konservavimo ir restauravimo principus;

2.2. išmano medienos, kaip meninių baldų pagrindinės medžiagos, prigimtines, fizines ir mechanines savybes;

2.3. sugeba nustatyti meninių baldų nykimo priežastis ir žino pagrindinius tyrimo metodus;

2.4. suvokia, kokie ir kaip aplinkos veiksniai daro įtaką meniniams baldams, žino meninių baldų priežiūros reikalavimus;

2.5. išmano klijų (gliutino, kazeino ir dervinių) savybes, jų panaudojimo galimybes, paruošimą ir pritaikymą;

2.6. yra susipažinęs su darbo saugos bei darbo kultūros reikalavimais;

2.7. išmano meninių baldų transportavimo reikalavimus.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. yra įsisavinęs medienos apdirbimo rankiniu būdu technologiją;

3.2. atpažįsta, iš kokios medienos rūšies yra pagamintas restauruojamo baldo pagrindas, korpusas, karkasas;

3.3. sugeba atpažinti apdailos fanerą;

3.4. sugeba nustatyti baldo apdailos dangos tipą;

3.5. vizualiai apibūdina nerestauruoto baldo būklę, defektus ir nustato sunykimo priežastis;

3.6. numato restauravimo darbų programą, rengia restauravimo dokumentaciją;

3.7. savarankiškai išmontuoja atskiras detales, konstrukcijas arba visą baldą;

3.8. ruošia detalių sujungimų dalis, suklįjuoja esamas, pagal analogiją atkuria prarastas nesudėtingas detales;

3.9. išdrožia nesudėtingas konstrukcijų bei dekorų detales;

3.10. sujungia bei suklįjuoja atskiras detales ir visą baldą;

3.11. pagal atskirą metodiką suformuoja minkštųjų baldų pasėstus ir kitus paminkštinius.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę savarankiškai konservuoti ir restauruoti neunikalius mažai pažeistus baldus ir kitus vertingus medinius daiktus; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus meninius baldus ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama meninių baldų restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų

teorinių žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

7.1. išmano istorinių meninių baldų medžiagų savybes, gamybos technologiją, meninių baldų stilistines ypatybes, yra susipažinęs su meninių baldų istorija;

7.2. išmano meninių baldų nykimo priežastis; žino biologinių kenkėjų rūšis ir jų naikavimo priemones, supranta dezinfekcijos ir dezinsekcijos priemonių poveikį istoriniams meniniams dirbiniams, žmonėms ir aplinkai;

7.3. išmano dirbtuvių klimatinių parametrų koregavimo būdus;

7.4. yra susipažinęs su gamtosaugos, higienos ir darbų saugos reikalavimais;

7.5. suvokia temperatūros ir drėgmės poveikį meniniams baldams ir žino būdus, kaip tą poveikį susilpninti.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus ir vizualiai įvertina baldo būklę: nustato, ar baldas anksčiau buvo restauruotas, ar buitiškai remontuotas;

8.2. parengia restauravimo darbų programą;

8.3. praktiniame darbe naudoja mokslinių tyrimų rezultatus: moka pritaikyti chemijos, fizikos, medžiagotyros žinias;

8.4. parenka atitinkamas valymo priemones, bandymų būdus nustato, kurios iš jų geriausiai tinka ir jas panaudoja;

8.5. tvirtina atsiklijavusias faneros dalis ir pūsles; prarastas faneros dalis užlopo;

8.6. paruošia restauruojamų plokštumų paviršių faneravimui; rankiniu būdu faneruoja prarastus faneros plotus ir juos paruošia gruntavimui ir lakavimui;

8.7. rengia darbo brėžinius ir šablonus prarastoms detalėms atkurti;

8.8. pagal analogiją atkuria intarsijų bei inkrustacijų dalis, parenka medienos tekstūrą ir spalvą, taip pat ir kitas medžiagas (perlamutrą, vėžlio šarvą, kaulą, metalą);

8.9. atkurtoms detalėms ir faneruotoms plokštumoms parenka dažyvos spalvą ir atitinkamą dangą;

8.10. atnaujiną buvusią baldo dangą (vašku, politūra ar lakais);

8.11. minkštus baldus apmuša lygiu aksomu, šilku, oda; parenka ir pritaiko ornamentuotus apmušalus;

8.12. pateikia rekomendaciją, kaip restauruotą meninį baldą prižiūrėti ir saugoti;

8.13. paruošia meninius baldus saugojimui, eksponavimui ir transportavimui.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalius, vidutiniškai sunykusius meninius baldus; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

10. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus meninius baldus ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama meninių baldų restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. išmano meninių baldų stilių, gamybos technikų bei technologijų istoriją; senuosius ir šiuolaikinius restauravimo metodus; artimų restauravimo specialybių pagrindinius restauravimo principus;

11.2. atlieka sudėtingus meninių baldų konservavimo ir restauravimo darbus.

12. Įgyta I kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

12.1. konservuoti ir restauruoti labai suirusius meninius baldus;

12.2. restauruoti meninius baldus su intarsijomis ir inkrustacijomis (perlamutro, vėžlio šarvo, kaulo, metalo);

12.3. pagal analogiją, archyvinčius dokumentus rekonstruoti labai sunykusius meninius

baldus, atkurti prarastas konstrukcines baldų dalis, atkurti neišlikusias drožinėtas baldų dalis;

12.4. restauruoti tapytų paveikslų medinius pagrindų skydus (suklijuoti atsiklijavusias ir perskilusias lentas, sutvirtinti skydų lentas parketavimo būdu arba padaryti atitinkamus porėmius);

12.5. rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui, konsultuoti.

13. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus meninius baldus ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos meninių baldų restauratoriui, kuris:

14.1. atlieka ypatingai sudėtingus meninių baldų konservavimo, restauravimo ir rekonstravimo darbus;

14.2. dirba tiriamąjį mokslinį darbą, rengia publikacijas, pranešimus;

14.3. rengia meninių baldų konservavimo ir restauravimo darbų metodikas, projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas.

15. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę restauruoti unikalius meninius baldus, savarankiškai parengti restauravimo metodikas, projektus; vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių III–I kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui.

16. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus meninius baldus ir pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais kultūros vertybių apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris privalo turėti:

17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

17.2. ne mažesnę, kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų bei restauravimo darbų ekspertizes;

17.3. parengtų bei įdiegtų savo specialybės kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo metodikų, publikuotų mokslinių straipsnių.

18. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

18.1. restauruoti unikalius meninius baldus;

18.2. rengti ir vadovauti meninių baldų tyrimo ir restauravimo projektams;

18.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;

18.4. rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.

19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

**MENO KŪRINIŲ ANT POPIERIAUS RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI
REIKALAVIMAI****I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu, turi sukaupęs specialiųjų žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų saugant ir restauruojant kilnojamąsias kultūros vertybes.

2. Būtinės teorinės žinios:

- 2.1. išmano pagrindinius restauravimo principus;
- 2.2. išmano restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus;
- 2.3. išmano popieriaus gamybos istorijos pagrindus, popieriaus rūšis ir savybes;
- 2.4. išmano pagrindines popieriaus irimo priežastis;
- 2.5. išmano pagrindinius popieriaus tyrimo metodus ir jų tikslingumą;
- 2.6. sugeba identifikuoti grafikos technikas, išmano jų technologiją ir istoriją.

3. Praktiniai įgūdžiai:

- 3.1. savarankiškai rengia restauravimo dokumentaciją;
- 3.2. gamina cheminių medžiagų tirpalus, paruošia klėjus;
- 3.3. restauruoja mažai pažeistus meno kūrinius, taikydamas pagrindinius meno kūrinių ant popieriaus restauravimo procesus: sausąjį popieriaus paviršiaus valymą, plovimą, dėmių šalinimą, balinimą, popieriaus rūgštingumo neutralizavimą, įplyšimų suklįjavimą ir prarastų popieriaus fragmentų atkūrimą, popieriaus tiesinimą, nespaltvotų kūrinių retušavimą;

3.4. paruošia eksponatus saugojimui, eksponavimui ir transportavimui;

3.5. laikosi darbo saugos ir darbo kultūros reikalavimų.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija suteikia teisę restauruoti mažai pažeistus meno kūrinius, nereikalaujančius sudėtingos restauravimo technologijos. Sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus meno kūrinius ant popieriaus ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, turi sukaupęs atitinkamų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

- 7.1. išmano medžiagų, naudojamų popieriaus restauravime, savybes ir poveikį restauruojamam objektui;
- 7.2. išmano pagrindines tapybos ant popieriaus technologijas (akvarelė, guašas, tempera, tušas, pastelė);
- 7.3. supranta cheminių, fizikinių, biologinių tyrimų tikslingumą.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus; remdamasis pirminių bei laboratorinių tyrimų rezultatais, įvertina restauruojamojo objekto būklę, parenka restauravimo metodiką ir medžiagas;

8.2. restauruoja spalvotus ir paspalvintus grafikos kūrinius, piešinius pieštukais ir

tapybą ant popieriaus: fiksuoja, tvirtina dažus; parenka atitinkamus plovimo, balinimo ir popieriaus rūgštingumo neutralizavimo būdus; retušuoja spalvotų kūrinių vaizdo pažeidimus.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

9.1. restauruoti vidutiniškai suirusius meno kūrinius; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius;

9.2. konsultuoti žemesnės kvalifikacijos restauratorius.

10. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus meno kūrinius ant popieriaus ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, turi atitinkamų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių.

12. Būtinės teorinės žinios:

12.1. išmano restauruojamų meno kūrinių stilistines ypatybes, technologijas ir medžiagas;

12.2. išmano meno kūrinių ant popieriaus surimo priežastis.

13. Praktiniai įgūdžiai:

13.1. restauruoja meno kūrinius, reikalaujančius sudėtingos restauravimo metodikos (pasteles, piešinius anglimi, sangvinu, kreidelėmis, mišria technika atliktus kūrinius, rytų šalių meno kūrinius ant popieriaus);

13.2. pagal analogiją, archyvinę medžiagą sugeba rekonstruoti neišlikusius kūrinių vaizdo fragmentus;

13.3. sugeba pritaikyti naujas restauravimo medžiagas bei metodikas.

14. Įgyta I kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

14.1. savarankiškai restauruoti sudėtinga ir įvairia technika atliktus, labai pažeistus meno kūrinius ant popieriaus;

14.2. vadovauti savo specialybės III–II kvalifikacinės kategorijos restauratorių darbui, rengti specialistus, konsultuoti.

15. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus meno kūrinius ant popieriaus ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

16. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos meno kūrinių ant popieriaus restauratoriui, kuris, be III–I kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų:

16.1. atlieka ypatingai sudėtingus restauravimo darbus;

16.2. savarankiškai rengia restauravimo metodikas;

16.3. rengia publikacijas ir pranešimus;

16.4. konsultuoja savo ir gretutinių specialybių restauratorius, vadovauja stažuotėms.

17. Įgyta aukščiausioji kategorija restauratoriui suteikia teisę:

17.1. restauruoti unikalius meno kūrinius ant popieriaus, reikalaujančius sudėtingos restauravimo metodikos;

17.2. vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių III–I kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui.

18. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus meno kūrinius ant popieriaus ir pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą aktualiais kultūros vertybių apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

19. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos meno kūrinių ant popieriaus restauratoriui, kuris turi:

19.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

19.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

19.3. parengtų, įdiegtų arba pritaikytų naujų meno kūrinių ant popieriaus restauravimo metodikų arba publikuotų mokslinių straipsnių.

20. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę:

20.1. restauruoti unikalius meno kūrinius ant popieriaus;

20.2. rengti ir vadovauti meno vertybių tyrimo, konservavimo ir restauravimo projektams;

20.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;

20.4. rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.

21. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

METALO DIRBINIŲ RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu, laikosi pagrindinių konservavimo ir restauravimo principų, yra sukaupęs teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant ir restauruojant metalo dirbinius.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano metalų ir jų lydinių fizines ir chemines savybes, bendruosius metalų apdirbimo principus;

2.2. išmano restauruojamo objekto atlikimo technologiją, sunykimo priežastis ir pobūdį;

2.3. supranta pagrindines korozijos priežastis ir išmano metalų apsaugos būdus;

2.4. išmano konservavimo ir restauravimo praktikoje naudojamų medžiagų savybes, tarpusavio sąveiką ir sąveiką su konservuojamu objektu, panaudojimo technologiją bei poveikį aplinkai darbo metu;

2.5. žino kultūros vertybių saugojimo, eksponavimo ir transportavimo taisykles.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. vizualiai įvertina restauruojamos kultūros vertybės būklę bei numato konservavimo ir restauravimo darbų eiliškumą;

3.2. išmontuoja ir sumontuoja restauruojamą eksponatą;

3.3. naudodamas paprastas priemones, valo metalo dirbinių paviršių;

3.4. šalina remontų metu primontuotas detales;

3.5. naudoja litavimo techniką ir minkštus lydmetalus;

3.6. sujungia, suključia metalo detales, kniedija;

3.7. atlieka paprasčiausius metalo tonavimo darbus;

3.8. paprasčiausiais atvejais pritaiko korozijos inhibitorius;

3.9. rašo restauravimo dienyną, rengia restauravimo dokumentaciją;

3.10. laikosi darbo saugos, priešgaisrinės saugos ir darbo kultūros reikalavimų.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija suteikia restauratoriui teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias, mažai pažeistas kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus ir restauruotus metalo dirbinius bei pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

7.1. išmano restauruojamų kultūros vertybių (metalo dirbinių) stilistines ypatybes, techniką, senųjų meistrų naudotas medžiagas;

7.2. išmano bendrus metalų tyrimo metodus bei jų tikslumą; sugeba pritaikyti fizikos, chemijos, biologijos, medžiagotyros žinias;

7.3. išmano restauravimo praktikoje naudojamų medžiagų senėjimo procesus, poveikį

restauruojamam objektui bei aplinkai darbo metu;

7.4. išmano darbe naudojamų metalų nesuderinamumą ir metalų aktyvumo eilę.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus, pats įvertina objekto būklę, nustato laboratorinių tyrimų būtinumą;

8.2. remdamasis pirminiais ir laboratoriniais tyrimais, parengia restauruojamo objekto darbų programą;

8.3. šalina metalo deformacijas;

8.4. lituoja metalus kietaisiais lydmetaliais;

8.5. nuima metalo detalės ar fragmento formą;

8.6. šalina vėlesnius metalo paviršiaus uždažymus;

8.7. šalina korozijos židinius metalo paviršiuje, galvaninių dangų likučius, korozijos produktus; panaudoja elektrocheminį ir elektrolitinį valymą;

8.8. dengia metalų paviršių patinomis;

8.9. panaudodamas papildomus konstrukcijos elementus, paruošia objektą transportavimui.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias, vidutiniškai suirusias kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

10. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus ir restauruotus metalo dirbinius bei pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paminklosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. domisi naujausia literatūra metalų antikorozinio apdorojimo ir restauravimo klausimais;

11.2. išmano restauruojamų kultūros vertybių stilių ir technikų istoriją;

11.3. išmano senuosius ir šiuolaikinius restauravimo metodus;

11.4. išmano auksavimo ir sidabravimo bei kitų metalo lakštelių dekoratyvinių dangų dengimo technologijų pagrindinius paviršiaus paruošimo metodus;

11.5. įvertina kultūros vertybės būklę, atrenkant ją restauravimui;

11.6. atlieka eksperimentinius darbus, įdiegiant arba rengiant naujus restauravimo metodus; savarankiškai parenka darbo metodiką;

11.7. konservuoja ir restauruoja metalo dirbinius su gausiais puošybos elementais, patina, inkrustacijomis, nemetaliniais tarpais, graviūromis, pilnai mineralizuotu ir trapiu metalu;

11.8. naudodamas galvanoplastiką, atstato metalo detales arba fragmentus;

11.9. elektrochemiškai dengia metalo paviršių;

11.10. pagal analogiją ir archyvinę medžiagą modeliuoja rekonstruojamus fragmentus, atlieka sunykusių objekto dalių rekonstrukciją;

11.11. perkonservuoja metalo dirbinius.

12. I kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę:

12.1. konservuoti ir restauruoti labai suirusias kultūros vertybes;

12.2. rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorių darbui, konsultuoti metalo dirbinių restauratorius.

13. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus ir restauruotus metalo dirbinius bei pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos restauratoriui, kuris:
- 14.1. atlieka ypatingai sudėtingus kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo darbus;
 - 14.2. rengia konservavimo ir restauravimo darbų projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas;
 - 14.3. dirba tiriamąjį darbą, rengia publikacijas ir pranešimus;
 - 14.4. rengia ir konsultuoja specialistus.
15. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę:
- 15.1. savarankiškai parengti konservavimo ir restauravimo metodikas, projektus;
 - 15.2. restauruoti unikalias kultūros vertybes;
 - 15.3. vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui.
16. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus ir restauruotus metalo dirbinius bei pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą aktualiais kultūros vertybių apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos metalo dirbinių restauratoriui, kuris turi:
- 17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;
 - 17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;
 - 17.3. parengtų, įdiegtų arba pritaikytų naujų metalo dirbinių restauravimo metodikų arba publikuotų mokslinių straipsnių.
18. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę:
- 18.1. restauruoti unikalius metalo dirbinius;
 - 18.2. rengti ir vadovauti meno vertybių tyrimo ir restauravimo projektams;
 - 18.3. atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;
 - 18.4. rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.
19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.
-

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

**MOLBERTINĖS TAPYBOS RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI
REIKALAVIMAI****I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu, supranta kultūros vertybių išsaugojimo svarbą, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant ir restauruojant kultūros vertybes.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano pagrindinius tyrimo metodus;

2.2. supranta restauruojamų kultūros vertybių medžiagų savybes, jų sunykimo priežastis;

2.3. išmano konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus;

2.4. išmano kultūros vertybių saugojimo būdus ir sąlygas.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. įvertina restauruojamos kultūros vertybės būklę bei numato konservavimo ir restauravimo darbų eiliškumą;

3.2. vizualiai įvertina biologinių kenkėjų sukeltus pažeidimus ir pasirenka tinkamus jų nukenksminimo būdus;

3.3. sutvirtina nesudėtingus restauruojamo kūrinio pagrindus (medis, drobė, kartonas, metalas);

3.4. sutvirtina dažų ir grunto sukibimą su pagrindu;

3.5. išlygina nesudėtingas tapybos pagrindo deformacijas;

3.6. prikljuoja naujas užlankas, sukljuoja įplėšimus, įkljuoja prarastus drobės fragmentus;

3.7. pamuša nedidelio formato paveikslus;

3.8. nuvalo paviršinius nešvarumus;

3.9. gruntuoja ištrupėjusiais sritis ir jas retušuoja;

3.10. padengia paveikslą laku;

3.11. parengia restauravimo dokumentaciją;

3.12. paruošia kultūros vertybę saugojimui ir transportavimui;

3.13. laikosi darbo saugos ir darbo kultūros reikalavimų.

4. Įgyta III kategorija suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias mažai pažeistas kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

7.1. yra susipažinęs su kultūros vertybių atlikimo technologijomis ir medžiagomis, žino

jų sudėtį, savybes bei irimo priežastis;

7.2. išmano medžiagų, naudojamų konservavimo ir restauravimo praktikoje, savybes, senėjimo priežastis, poveikį restauruojamam objektui.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus; remdamasis pirminių ir laboratorinių tyrimų duomenimis, įvertina restauruojamo objekto būklę ir parenka restauravimo metodiką ir medžiagas;

8.2. atlieka vidutinio sudėtingumo konservavimo ir restauravimo darbus;

8.3. sutvirtina faktūrinę ir atsisluoksniavusią tapybą;

8.4. tvirtina byrantį dažų ir grunto sluoksnį;

8.5. išlygina krakeliūras;

8.6. išlygina sudėtingas deformacijas;

8.7. atlieka pamušimo darbus įvairiais būdais;

8.8. regeneruoja ir plonina seną laką;

8.9. pasluoksniui nuvalo užtapytus;

8.10. nuvalo paviršinius nešvarumus nuo nelakuoto paviršiaus;

8.11. užgruntuoja ištrupėjusias pastozinės tapybos vietas, jas retušuoja.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti vidutinio sudėtingumo kultūros vertybes (sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacijos restauratorius); konsultuoti bei vadovauti žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbams.

10. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. išmano molbertinės tapybos mokyklų, stilių, technikų ir technologijų istoriją;

11.2. išmano restauravimo chemijos, fizikos, biologijos pagrindus ir tas žinias pritaiko praktiniame darbe;

11.3. išmano senuosius ir šiuolaikinius konservavimo ir restauravimo principus ir metodus;

11.4. sugeba analitiškai įvertinti ir apibendrinti restauravimo problemas; savarankiškai parinkti darbo metodiką, atlikti sudėtingus konservavimo ir restauravimo darbus;

11.5. įvertina tapybos kūrinių būklę, atrenkant juos restauravimui;

11.6. pagal analogiją ir archyvinę medžiagą rekonstruoja prarastas kūrinio sritis;

11.7. restauruoja paveikslus, atliktus mišria technika;

11.8. rengia restauravimo darbų projektus, eskizus; atlieka eksperimentinius darbus, įdiegiant arba rengiant naujus restauravimo metodus.

12. Įgyta I kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti labai suirusias kultūros vertybes, rengti specialistus, konsultuoti, vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui.

13. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos tapybos restauratoriui, kuris:

14.1. atlieka ypatingai sudėtingus kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo

darbus;

14.2. išmano šiuolaikinę konservavimo ir restauravimo mokslo teoriją ir metodologiją;

14.3. dalyvauja mokslinėje veikloje;

14.4. rengia publikacijas ir pranešimus;

14.5. skaito paskaitas ir veda seminarus fondų saugotojams ir restauratoriams;

14.6. rengia ir vykdo edukacines programas, susijusias su kultūros vertybių išsaugojimu;

14.7. rengia konservavimo ir restauravimo darbų projektus, kolektyvinių darbų ataskaitas.

15. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: savarankiškai rengti restauravimo metodikas, projektus; restauruoti unikalias kultūros vertybes; vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių III–I kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui.

16. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais m Colbertinės tapybos apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris privalo turėti:

17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

17.3. parengtų bei įdiegtų naujų kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo metodikų, publikuotų mokslinių straipsnių.

18. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: restauruoti unikalias kultūros vertybes; rengti ir vadovauti kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo projektams; atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę; rengti restauratorių mokymo programas.

19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

PERGAMENTO RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu, supranta kultūros vertybių išsaugojimo svarbą, yra sukaupęs teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų restauruojant kilnojamąsias kultūros vertybes, pagamintas iš pergamento.

2. Būtinios teorinės žinios:

2.1. išmano pagrindinius restauravimo principus;

2.2. yra įsisavinęs kultūros objekto būklės prieš restauravimą bei konservavimo ir restauravimo procesų aprašymo tvarką;

2.3. žino pagrindines medžiagas, taikomas konservavimo ir restauravimo procesuose, jų savybes, panaudojimo būdus;

2.4. išmano odos ir pergamento savybes;

2.5. yra susipažinęs su pergamento gamybos technologija;

2.6. išmano pergamento suirimo priežastis;

2.7. išmano pagrindinius pergamento tyrimo metodus;

2.8. išmano pergamento saugojimo, eksponavimo, transportavimo sąlygas;

2.9. yra susipažinęs su saugaus darbo taisyklėmis.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. įvertina konservuojamo ar restauruojamo objekto būklę bei pažeidimus;

3.2. aprašo objekto būklę prieš restauravimą bei konservavimo ir restauravimo procesus;

3.3. konservuoja ir restauruoja pergamentus, kurių tekstas (spausdintas ar rankraštinis) nepažeistas:

3.3.1. valo paviršiaus nešvarumus;

3.3.2. šalina ankstesnio restauravimo medžiagas;

3.3.3. valo chemiškai;

3.3.4. dezinfekuoja;

3.3.5. suklįjuoja įplyšimus;

3.3.6. paruošia lopus iš naujo pergamento, skelia naują odą;

3.3.7. išlygina nedideles pergamento deformacijas;

3.3.8. valo nepažeistus vaško antspaudus;

3.4. paruošia kultūros vertybę ekspozicijai, saugojimui, transportavimui.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija suteikia teisę restauruoti neunikalias, mažai pažeistas kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus ir restauruotus pergamentus bei pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama pergamento restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriui keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinios teorinės žinios:

- 7.1. išmano paleografijos ir kodikologijos pradmenis;
- 7.2. išmano restauravimo chemijos, fizikos, biologijos pagrindus;
- 7.3. išmano pergamentinių raštų, knygų ir kt. stilistines ypatybes, techniką, puošybos būdus, senųjų meistrų naudotas medžiagas;
- 7.4. yra susipažinęs su miniatiūrų tapybos technologijos raida;
- 7.5. išmano natūralių ir sintetinių pigmentų, naudojamų miniatiūrų tapyboje, savybes, dažiklius, jiems surišti naudojamas medžiagas;
- 7.6. išmano tušo bei rašalo savybes, jų gamybos būdus;
- 7.7. išmano vaško, smalkos, popieriaus antspaudų medžiagas; antspaudų suirimo priežastis;
- 7.8. išmano popieriaus savybes bei bendruosius popieriaus restauravimo principus;
- 7.9. supranta pergamento savybių priklausomybę nuo jo išdirbimo būdo;
- 7.10. išmano rašalo ir dažų poveikį pergamentui;
- 7.11. supranta medžiagų, taikomų restauravimo ir konservavimo praktikoje, senėjimo procesus bei poveikį restauruojamam objektui.
8. Praktiniai įgūdžiai:
 - 8.1. atlieka pirminius tyrimus; sugeba pagal pirminių ir laboratorinių tyrimų rezultatus bei pergamento būklę pasirinkti ir panaudoti tinkamą konservavimo metodą bei medžiagas;
 - 8.2. restauruoja suirusį pergamentą su pažeistu rankraštiniu tekstu bei dažų sluoksniu:
 - 8.2.1. sutvirtina trapų, birų bei tirpikliams neatsparų dažų sluoksni;
 - 8.2.2. šalina purvą nuo pažeisto teksto;
 - 8.2.3. atskiria sulipusius lapus;
 - 8.2.4. minkština ir tiesina labai deformuotą, perdžiūvusį pergamentą;
 - 8.2.5. pergamento mase, tonuotais pergamento gabalėliais atkuria prarastus pergamento fragmentus;
 - 8.3. restauruoja antspaudus: valo, tvirtina, sujungia jų fragmentus; valo bei supina pažeistas virveles ir kt.;
 - 8.4. konservuoja knygų bei albumų pergamentinius viršelius.
9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: savarankiškai restauruoti neunikalias, vidutiniškai suirusias kultūros vertybes (sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius); konsultuoti žemesnės kvalifikacijos restauratorius.
10. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus ir restauruotus pergamentus bei pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama pergamento restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų žinių bei praktinių įgūdžių.
12. Būtinės teorinės žinios:
 - 12.1. išmano senuosius bei šiuolaikinius konservavimo ir restauravimo metodus;
 - 12.2. išmano pagrindinius artimų specialybių (popieriaus, odos) konservavimo ir restauravimo metodus;
 - 12.3. išmano pergamento suirimo archeologinėje aplinkoje priežastis;
 - 12.4. išmano specifinių dirbinių iš pergamento (lempų gaubtų, baldų ir kt.) ypatumus.
13. Praktiniai įgūdžiai:
 - 13.1. įvertina pergamentų būklę, atrenkant juos restauravimui;
 - 13.2. restauruoja unikalius pergamentus, kuriems būtina individuali restauravimo metodika;
 - 13.3. restauruoja pergamentus, rastus archeologinėje aplinkoje;

13.4. pagal analogiją, archyvinę medžiagą atlieka prarastų pergamento dalių rekonstrukciją.

14. Įgyta I kategorija suteikia teisę: savarankiškai restauruoti unikalias, ypatingai suirusias kultūros vertybes; vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui; rengti specialistus, vadovauti stažuotėms, praktikoms, kvalifikaciniam kursams.

15. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus ir restauruotus pergamentus bei pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

16. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kvalifikacinės kategorijos pergamento restauratoriui, kuris:

16.1. atlieka eksperimentinius darbus, įdiegiant arba rengiant naujus restauravimo metodus;

16.2. rengia restauravimo projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas;

16.3. stažuoja, konsultuoja specialistus, vadovauja tos pačios ir gretutinių specialybių restauratorių darbui;

16.4. rengia publikacijas ir pranešimus;

16.5. dalyvauja mokslinėse konferencijose restauravimo klausimais.

17. Įgyta aukščiausia kategorija suteikia teisę: savarankiškai restauruoti unikalias stipriai suirusias kultūros vertybes; vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui; dalyvauti restauravimo tarybų ir kvalifikacinių komisijų darbe.

18. Atestacijai restauratorius pristato konservuotus bei restauruotus pergamentus ir restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą medžiagą aktualiais kultūros vertybių apsaugos, restauravimo ir konservavimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

19. Eksperto kvalifikacinė kategorija gali būti suteikta restauratoriui, kuris turi:

19.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

19.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

19.3. parengtų ir įdiegtų naujų kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo metodikų, publikuotų mokslinių straipsnių.

20. Eksperto kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: restauruoti unikalius labai suirusius pergamentus; rengti ir vadovauti pergamento tyrimo ir restauravimo projektams; atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę; rengti restauratorių mokymo programas.

21. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

**POLICHROMUOTO MEDŽIO RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI
REIKALAVIMAI****I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu, laikosi pagrindinių konservavimo ir restauravimo principų, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant ir restauruojant polichromuoto medžio kūrinius.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano polichromuoto medžio technologijos bendruosius bruožus;

2.2. išmano restauruojamo dirbinio atlikimo technologiją, sunykimo priežastis ir pobūdį;

2.3. išmano pagrindinius tyrimo metodus, jų tikslingumą;

2.4. išmano medienos, grunto ir dažų savybes;

2.5. išmano konservavimo ir restauravimo praktikoje naudojamų medžiagų savybes, tarpusavio sąveiką ir sąveiką su restauruojamu dirbiniu; jų panaudojimo technologiją bei poveikį aplinkai ir žmogui;

2.6. yra susipažinęs su kultūros vertybių saugojimo, eksponavimo ir transportavimo taisyklėmis.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. vizualiai įvertina restauruojamos kultūros vertybės būklę bei numato konservavimo ir restauravimo darbų eiliškumą;

3.2. dezinfekuoja ir konservuoja sunykusią medieną;

3.3. naudodamas emulsijas, valo medieną ir polichromiją;

3.4. šalina remontų metu primontuotas detales;

3.5. užpildais užpildo medienos ertmes, plyšius, skylutes;

3.6. sujungia, sukliauja konstrukcijos detales;

3.7. dirbinio paviršių dengia apsauginėmis dangomis;

3.8. rašo restauravimo dienyną, rengia restauravimo dokumentaciją;

3.9. laikosi darbo saugos, priešgaisrinės saugos ir darbo kultūros reikalavimų.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias, mažai pažeistas kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

7.1. išmano restauruojamos kultūros vertybės stilistines ypatybes, techniką; senųjų meistrų naudotas medžiagas;

7.2. išmano laboratorinius tyrimo metodus bei jų tikslingumą; moka pritaikyti fizikos,

chemijos, biologijos, medžiagotyros žinias;

7.3. išmano restauravimo praktikoje taikomų medžiagų senėjimo procesus, poveikį restauruojamam dirbiniui bei aplinkai.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus, pats įvertina dirbinio būklę; nustato laboratorinių tyrimų būtinumą, parenka restauravimo metodus;

8.2. remdamasis tyrimais, parengia restauravimo darbų programą;

8.3. tvirtina medieną, gruntą ir polichromiją;

8.4. mechaniniu būdu bei panaudodamas tirpiklius išmontuoja restauruojamus dirbinius;

8.5. naudodamas tirpalus, šalina medienos deformacijas;

8.6. zonduoja polichromiją;

8.7. šalina vėlesnius medienos arba gruntuoto paviršiaus uždažymus;

8.8. šalina remontų metu uždėtą gruntą ir keičia jį nauju;

8.9. tonuoja neutraliu tonu arba remdamasis analogija;

8.10. suteikdamas formą, užpildo medienos plyšius ir ertmes;

8.11. panaudodamas papildomus konstrukcijos elementus, paruošia dirbinį transportavimui.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti neunikalias, vidutiniškai suirusias kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

10. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III ir II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. domisi literatūra medienos, polichromuoto medžio restauravimo klausimais;

11.2. išmano restauruojamų kultūros vertybių stilių ir technikų istoriją;

11.3. išmano senuosius ir šiuolaikinius restauravimo metodus;

11.4. išmano drožybos, archeologinių medžio radinių restauravimo pagrindinius metodus;

11.5. išmano klijinės, temperinės, aliejinės tapybos, auksavimo ir sidabravimo bei kitų metalų lakštelių dekoratyvinių dangų restauravimo pagrindinius metodus;

11.6. atlieka eksperimentinius darbus, įdiegiant arba rengiant naujus restauravimo metodus; savarankiškai parenka darbo metodiką;

11.7. įvertina kultūros vertybės būklę, atrenkant ją restauravimui;

11.8. savarankiškai parenka darbo metodiką;

11.9. vienu metu tvirtina ir klijuoja polichromijos gruntą, pritaikydamas įvairias medžiagas bei priemones;

11.10. šalina deformacijas, pritaikydamas papildomus konstrukcijos elementus;

11.11. sujungia detales ir atskirus fragmentus, pritaikydamas papildomus konstrukcijos elementus;

11.12. pagal analogiją ir archyvinę medžiagą modeliuoja prarastus fragmentus bei atlieka sunykusių dalių rekonstrukciją;

11.13. regeneruoja lako sluoksnį;

11.14. pasluoksniui atidengia polichromiją;

11.15. nuo autentiškos polichromijos šalina remontų metu uždėtą gruntą;

11.16. įterpia restauracinį gruntą, apkraštuoja sutvirtinto senojo grunto ribas;

11.17. pagal formą šlifuoja gruntą;

11.18. tonuoja restauracinį gruntą, retušuoja polichromiją;

11.19. rengia restauravimo projektus, eskizus;

11.20. perrestauruoja nekokybiškai konservuotus ar restauruotus kūrinius.

12. Įgyta I kvalifikacinė kategorija suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti labai suirusias kultūros vertybes; rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorių darbui, konsultuoti polichromuoto medžio restauratorius.

13. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos restauratoriui, kuris:

14.1. atlieka ypatingai sudėtingus kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo darbus;

14.2. rengia konservavimo ir restauravimo darbų projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas;

14.3. dirba tiriamąjį darbą, rengia publikacijas ir pranešimus;

14.4. rengia ir konsultuoja specialistus.

15. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: savarankiškai parengti konservavimo ir restauravimo metodikas, projektus; restauruoti unikalias kultūros vertybes; vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui.

16. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą medžiagą aktualiais kultūros vertybių apsaugos, restauravimo ir konservavimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos polichromuoto medžio restauratoriui, kuris turi:

17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

17.3. parengtų bei įdiegtų naujų tyrimo ir restauravimo metodikų, publikuotų mokslinių straipsnių.

18. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę: restauruoti unikalias kultūros vertybes; rengti polichromuoto medžio tyrimo ir restauravimo projektams, vadovauti projektų rengimui; atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę; rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.

19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

**POLICHROMUOTO MEDŽIO (SPECIALIZACIJA – DROŽYBA)
RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI****I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu, laikosi pagrindinių konservavimo ir restauravimo principų, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant ir restauruojant medžio drožinius.

2. Būtinios teorinės žinios:

2.1. išmano polichromuoto medžio dirbinių bendruosius technologijos bruožus;

2.2. išmano restauruojamo dirbinio atlikimo technologiją, sunykimo priežastis;

2.3. išmano pagrindinius tyrimo metodus, jų tikslingumą;

2.4. išmano gliutino, kazeino, polimerinių klijų savybes, jų panaudojimo galimybes, paruošimą ir pritaikymą;

2.5. išmano medienos, grunto ir dekoratyvinių dangų savybes;

2.6. išmano konservavimo ir restauravimo praktikoje naudojamų medžiagų savybes, tarpusavio sąveiką ir sąveiką su restauruojamu dirbiniu; panaudojimo technologiją bei poveikį aplinkai;

2.7. yra susipažinęs su kultūros vertybių saugojimo, eksponavimo ir transportavimo taisyklėmis.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. vizualiai įvertina restauruojamos kultūros vertybės būklę ir numato restauravimo darbų eiliškumą;

3.2. dezinfekuoja sunykusią medieną;

3.3. naudodamas emulsijas, valo medieną ir dekoratyvines dangas;

3.4. šalina remontų metu primontuotas detales;

3.5. užpildais pripildo medienos ertmes, plyšius, skylutes;

3.6. sujungia, sukliauja konstrukcijos detales;

3.7. nustato apdailos dangą; dengia dirbinio paviršių apsauginėmis dangomis;

3.8. pildo restauravimo dienyną, rengia restauravimo darbų dokumentaciją;

3.9. laikosi darbo saugos, priešgaisrinės saugos ir darbo kultūros reikalavimų.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalias, mažai pažeistas kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinios teorinės žinios:

7.1. išmano restauruojamos kultūros vertybės stilistines ypatybes, techniką, senųjų meistrų naudotas medžiagas;

7.2. išmano laboratorinius tyrimo metodus bei jų tikslingumą, sugeba pritaikyti fizikos, chemijos, biologijos, medžiagotyros žinias;

7.3. suvokia temperatūros ir drėgmės poveikį medienai ir žino būdus, kaip tą poveikį susilpninti;

7.4. išmano restauravimo praktikoje taikomų medžiagų senėjimo procesus, poveikį restauruojamam objektui bei aplinkai.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus; pats įvertina objekto būklę, nustato laboratorinių tyrimų būtinumą;

8.2. remdamasis pirminių ir laboratorinių tyrimų rezultatais, pasirenka restauravimo metodikas ir medžiagas; paruošia restauravimo darbų programą;

8.3. tvirtina medieną;

8.4. mechaniniu būdu bei panaudodamas tirpiklius išmontuoja restauruojamus dirbinius;

8.5. naudodamas tirpalus, šalina medienos deformacijas;

8.6. parenka atitinkamas medienos valymo priemones ar tirpiklius; bandymų būdu nustato, kurie iš jų geriausiai tinka, ir juos panaudoja;

8.7. šalina vėlesnius medienos uždažymus;

8.8. paruošta restauracine mase užpildo medienos plyšius ir ertmes (atkurdamas autentiško kūrinio formą); tonuoja;

8.9. regeneruoja buvusią dangą (vaško, politūros ar lakų);

8.10. panaudodamas papildomus konstrukcijos elementus, paruošia kultūros vertybę transportavimui.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti neunikalias, vidutiniškai suirusias kultūros vertybes; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

10. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. domisi literatūra medienos restauravimo klausimais;

11.2. išmano restauruojamų kultūros vertybių stilių ir technikų istoriją;

11.3. išmano senuosius ir šiuolaikinius restauravimo metodus;

11.4. išmano drožybos, polichromuoto medžio, metalų lakštelių dekoratyvinių dangų, archeologinių medžio radinių restauravimo pagrindinius metodus;

11.5. atlieka eksperimentinius darbus, įdiegiant arba ruošiant naujus restauravimo metodus;

11.6. įvertina kultūros vertybės būklę, atrenkant ją restauravimui;

11.7. savarankiškai parenka darbo metodiką;

11.8. šalina deformacijas, pritaikydamas papildomus konstrukcijos elementus;

11.9. sujungia detales ir atskirus fragmentus, pritaikydamas papildomus konstrukcijos elementus;

11.10. pagal analogiją ir archyvinę medžiagą modeliuoja prarastus fragmentus bei atlieka sunykusių objekto dalių rekonstrukciją;

11.11. nuo autentiškos polichromijos šalina remontų metu uždėtą gruntą;

11.12. tonuoja restauracinį gruntą, retušuoja polichromiją;

11.13. rengia restauravimo projektus, eskizus;

11.14. perrestauruoja nekokybiškai konservuotus ar restauruotus kūrinius.

12. I kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti labai

suirusias kultūros vertybes; rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorių darbui, konsultuoti drožybos restauratorius.

13. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris:

14.1. atlieka ypač sudėtingus kultūros vertybių restauravimo darbus;

14.2. rengia restauravimo, rekonstrukcijos darbų projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas;

14.3. dirba tiriamąjį darbą, rengia publikacijas ir pranešimus;

14.4. rengia specialistus, konsultuoja.

15. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: savarankiškai parengti restauravimo metodikas, projektus; restauruoti unikalias kultūros vertybes; vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių restauratorių darbui.

16. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais kultūros vertybių apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris turi:

17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

17.3. paruoštų bei įdiegtų naujų tyrimo, konservavimo ir restauravimo metodikų, publikuotų mokslinių straipsnių.

18. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę: restauruoti unikalias kultūros vertybes, rengti ir vadovauti polichromuoto medžio tyrimo ir restauravimo projektams; atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę; rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.

19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

PREVENCINIO KONSERVAVIMO TECHNOLOGŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratoriaus etikos kodeksu, supranta kultūros vertybių išsaugojimo svarbą, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų saugant kilnojamąsias kultūros vertybes.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. žino pagrindinius prevencinio konservavimo principus;

2.2. suvokia, kokie aplinkos veiksniai įtakoja kultūros vertybes ir koks jų poveikis;

2.3. susipažinęs su Lietuvos Respublikoje patvirtintais kultūros vertybių saugyklų ir ekspozicijų salių klimatinių parametrų normatyvais;

2.4. žino reikalavimus medžiagoms, iš kurių gaminama kultūros vertybių saugyklų įranga, vokai, aplankai, gaubtai, užtiesalai;

2.5. išmano kultūros vertybių saugyklų ir ekspozicijų salių tinkamus valymo būdus ir priemones.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. moka naudotis paprasčiausiais klimatinių parametrų (drėgmės ir temperatūros) matavimo prietaisais;

3.2. pildo stebėjimų žurnalą;

3.3. sugeba vizualiai įvertinti biologinių kenkėjų pažeidimus ir paprasčiausiomis priemonėmis juos nukenksminti;

3.4. ruošia kultūros vertybes saugojimui, atlikdamas paprasčiausius valymo ir nukenksminimo darbus;

3.5. moka parinkti tinkamas medžiagas ir pagaminti kultūros vertybių saugojimui vokus, aplankus, įklotus, užtiesalus;

3.6. stebi kultūros vertybių būklę saugyklose ir ekspozicijų salėse, o aptikęs pakenkimo požymių, juos pašalina paprasčiausiomis priemonėmis (sausas valymas, skalbimas, lyginimas, vėdinimas).

4. Įgyta III kategorija suteikia teisę:

4.1. savarankiškai ruošti kultūros vertybes saugojimui;

4.2. vykdyti fondų saugyklų ir ekspozicijų salių patalpų mikroklimato stebėseną;

4.3. reguliuoti mikroklimatą paprasčiausiomis priemonėmis;

4.4. vykdyti kultūros vertybių profilaktinę priežiūrą saugyklose ir ekspozicijų salėse;

4.5. paprasčiausiais būdais šalinti nedidelius pakenkimus, o labiau pakenktas kultūros vertybes nukreipti intervenciniam konservavimui.

5. Atestacijai restauratorius pateikia atliktų darbų aprašymą ir ataskaitas.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama prevencinio konservavimo technologui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs žemiau išvardintų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

7.1. yra susipažinęs su kultūros vertybių atlikimo technologijomis ir medžiagomis, žino jų cheminę sudėtį, savybes bei irimo priežastis;

7.2. suvokia šviesos prigimtį, jos poveikį atskiroms medžiagoms ir būdus, kaip tą poveikį susilpninti;

7.3. suvokia temperatūros ir drėgmės poveikį atskiroms medžiagoms ir žino būdus, kaip tą poveikį susilpninti;

7.4. išmano atmosferos teršalų cheminę sudėtį, jų poveikį atskiroms medžiagoms ir kaip nuo jų apsaugoti;

7.5. yra susipažinęs su biologinių kenkėjų rūšimis, žino jų naikinimo priemones;

7.6. suvokia dezinfekcijos ir dezinsekcijos priemonių poveikį kultūros vertybėms, aplinkai ir žmonėms;

7.7. išmano gamtosaugos, higienos ir darbų saugos reikalavimus;

7.8. išmano patalpų klimatinių parametrų reguliavimo būdus;

7.9. išmano kultūros vertybių pakavimo, gabenimo bei eksponavimo reikalavimus.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. fiksuoja ir analizuoja matavimo prietaisų rodmenis;

8.2. moka naudotis specialiais patalpų mikroklimato reguliavimo prietaisais;

8.3. supakuoja ir išpakuoja kultūros vertybes gabenimui, paruošia jas eksponavimui;

8.4. remdamasis aukštesnės kvalifikacijos prevencinio konservavimo technologo ar technologo biologo rekomendacijomis, atlieka kultūros vertybių ir jų saugyklų dezinfekciją bei dezinsekciją;

8.5. rūpinasi matavimo prietaisų būkle bei jų patikra;

8.6. kontroliuoja patalpų mikroklimato reguliavimo prietaisų darbą;

8.7. moka naudotis specialiaja literatūra, kaupti informacinę bazę.

9. Įgyta II kategorija suteikia teisę:

9.1. tikrinti kultūros vertybių ir jų saugyklų būklę;

9.2. teikti rekomendacijas fondų saugotojams ir ekspozicijų rengėjams dėl saugojimui ir eksponavimui naudojamų medžiagų ir technologijų;

9.3. konsultuoti žemesnės kvalifikacijos prevencinio konservavimo technologus bei vadovauti jų darbui.

10. Atestacijai restauratorius pateikia išsamius, paremtus literatūra, taikomų metodų aprašymus, teoriškai pagrįstą bei praktiškai patikrintą jų efektyvumo įvertinimą ir atliktų darbų ataskaitas.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama prevencinio konservavimo technologui, restauravimo technologui ar restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paminklosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. išmano kultūros vertybių stilių, technikų ir technologijų istoriją;

11.2. išmano chemijos, fizikos ir biologijos pagrindus ir tas žinias pritaiko praktiniame darbe;

11.3. yra susipažinęs su pagrindiniais intervencinio konservavimo principais (pagrindiniais procesais ir medžiagomis);

11.4. yra susipažinęs su kultūros vertybių tyrimo būdais ir gali nustatyti jų tikslumą;

11.5. sugeba nustatyti kultūros vertybių suirimo laipsnį ir restauravimo prioritetus;

11.6. remdamasis pateikta dokumentacija, gali įvertinti atliktų restauravimo darbų kokybę;

11.7. moka naudotis sudėtingais mikroklimato parametrų matavimo ir reguliavimo prietaisais;

11.8. taiko šiuolaikines parametrų fiksavimo ir duomenų apdorojimo technologijas.

12. Įgyta I kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

12.1. teikti rekomendacijas fondų saugotojams, nustatant intervencinio konservavimo prioritetus;

12.2. organizuoti kultūros vertybių profilaktinės priežiūros darbus ir jiems vadovauti;

12.3. savarankiškai parinkti biologinių kenkėjų nukenksminimo priemones ir tikslingai jas panaudoti, laikantis gamtos saugos ir higienos reikalavimų;

12.4. teikti pasiūlymus įstaigos vadovybei dėl prevencinio konservavimo strategijos kūrimo ir priemonių vykdymo;

12.5. dalyvauti Restauravimo tarybose ir teikti pasiūlymus, sudarant intervencinio konservavimo darbų programas, bei vertinti atliktų darbų kokybę;

12.6. rengti specialistus, vadovauti žemesnės kvalifikacijos prevencinio konservavimo technologų darbui.

13. Atestacijai restauratorius pateikia organizacijos, kurioje dirba, tam tikro laikotarpio kultūros vertybių prevencinio konservavimo programą ir išplėstinę, paremtą literatūra, atliktų darbų ataskaitą, naujų technologijų aprašymus ir jų diegimo ataskaitas.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. Aukščiausioji kategorija suteikiama I kategorijos prevencinio konservavimo technologui, restauravimo technologui (chemikui, fizikui, biologui) arba restauratoriui, kuris:

14.1. išmano šiuolaikinę konservavimo ir restauravimo mokslo teoriją bei metodologiją;

14.2. supranta aplinkos poveikio chemiją ir išmano techninę muziejininkystę;

14.3. dalyvauja mokslinėje veikloje;

14.4. rengia publikacijas ir pranešimus;

14.5. skaito techninės muziejininkystės paskaitas ir veda seminarus fondų saugotojams ir restauratoriams;

14.6. rengia ir vykdo edukacines programas, susijusias su kultūros vertybių prevenciniu ir intervenciniu konservavimu.

15. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

15.1. organizuoti prevencinio ir intervencinio konservavimo darbus ir jiems vadovauti;

15.2. vadovauti žemesnės kvalifikacijos prevencinio konservavimo technologams;

15.3. rengti edukacines prevencinio konservavimo programas ir dalyvauti jas vykdant;

15.4. rengti prevencinio konservavimo technologų, restauravimo technologų ir restauratorių kvalifikacijos kėlimo programas ir joms vadovauti.

16. Atestacijai restauratorius pateikia išplėstinę savo darbų ataskaitą ir publikacijas.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos prevencinio konservavimo technologui, kuris turi:

17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant prevencinio konservavimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

17.3. paruoštų, įdiegtų arba pritaikytų naujų tyrimo ir prevencinio konservavimo metodikų arba publikuotų mokslinių straipsnių.

18. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę:

18.1. rengti ir vadovauti prevencinio konservavimo projektams;

18.2. atlikti prevencinio konservavimo metodikų ir projektų ekspertizę;

18.3. rengti prevencinio konservavimo specialistų mokymo programas;

18.4. vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacijos restauratorių

darbui.

19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

SIENŲ TAPYBOS RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris:

1.1. yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu, supranta sienų tapybos restauravimo tikslus;

1.2. supranta sienų tapybos restauratoriaus profesijos specifiškumą;

1.3. susipažinęs su sienų tapybos restauravimo istorine raida;

1.4. išmano sienų tapybos sunykimo priežastis, žino temperatūros-drėgmės režimo reikšmę;

1.5. išmano tyrimų, reikalingų restauravimo darbų programai ir projektui parengti, apimtį ir pobūdį;

1.6. išmano medžiagoms, naudojamoms sienų tapybos restauravime, keliamus reikalavimus;

1.7. išmano pagrindinius konservavimo ir restauravimo principus;

1.8. išmano darbų saugos reikalavimus ir jų laikosi.

2. Praktiniai įgūdžiai:

2.1. vykdo polichromines paieškas, daro sienų tapybos atodangas;

2.2. sutvirtina silpnai suirusį dažų sluoksnį bei tinko pagrindą;

2.3. vykdo nesudėtingas sienų tapybos restauravimo darbų operacijas;

2.4. pildo darbų dienoraštį, braižo kartogramas, kitaip fiksuoja restauravimo darbų procesą, rengia restauravimo darbų ataskaitą.

3. Įgyta III kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalią, nežymiai pažeistą sienų tapybą; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos sienų tapybos restauratorius.

4. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

5. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų:

5.1. išmano medžiagų, naudojamų sienų tapybos restauravime, savybes, senėjimo priežastis, poveikį restauruojamam objektui;

5.2. išmano istorines sienų tapybos technologijas, Lietuvos sienų tapybos specifiškumą;

5.3. sugeba įvertinti restauruojamos sienų tapybos būklę ir parengti restauravimo metodiką.

6. Praktiniai įgūdžiai:

6.1. atlieka pirminius tyrimus; remdamasis pirminių ir laboratorinių tyrimų rezultatais, įvertina kultūros vertybės būklę ir pasirenka restauravimo metodus bei medžiagas;

6.2. tvirtina vidutinio suirimo dažų sluoksnį bei tinko pagrindą;

6.3. pasluoksniui šalina vėlesnius užtapymus, tonuoja ir retušuoja vidutinio sudėtingumo dažų sluoksnio praradimus;

6.4. rekonstruoja ornamentinę tapybą.

7. Įgyta II kvalifikacinė kategorija suteikia teisę konservuoti ir restauruoti neunikalią,

vidutiniškai pažeistą sienų tapybą; sudėtingesniems darbams vadovauja (arba konsultuoja) aukštesnės kvalifikacijos restauratorius.

8. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

9. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III ir II kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

9.1. yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, sienų tapybos restauravimo chartija, ES šalyse taikomomis sienų tapybos restauravimo metodikomis;

9.2. išmano restauruojamų objektų (architektūros ir dailės) stilistines ypatybes, stilistinių pokyčių įtaką sienų tapybos išlikimui;

9.3. moka analitiškai įvertinti tyrimų rezultatus, iškilusias problemas; sugeba savarankiškai parinkti restauravimo darbų metodiką, siūlyti sprendimus.

10. Praktiniai įgūdžiai:

10.1. prikljuoja stipriai atsiknojusią sienų tapybą, atlieka kitas sudėtingas sienų tapybos restauravimo operacijas;

10.2. rekonstruoja sudėtingą ornamentinę sienų tapybą; remdamasis analogija bei archyvine medžiaga, atkuria sunaikintus figūrinės tapybos fragmentus.

11. Įgyta I kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti labai suirusią sienų tapybą, rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės III–II kvalifikacinės kategorijų restauratorių darbui.

12. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

13. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kvalifikacinės restauratoriui, kuris:

13.1. atlieka ypač sudėtingus sienų tapybos restauravimo darbus;

13.2. ruošia restauravimo darbų programas, projektus, kolektyvinių darbų ataskaitas;

13.3. dirba tiriamąjį darbą, rengia publikacijas, pranešimus;

13.4. rengia aukštos kvalifikacijos sienų tapybos restauravimo specialistus.

14. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: restauruoti unikalią sienų tapybą, vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių III–I kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui.

15. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas kultūros vertybes ir pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais sienų tapybos apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

16. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris privalo turėti:

16.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą, rengiant sienų tapybos restauravimo specialistus, arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

16.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

16.3. paruoštų bei įdiegtų naujų sienų tapybos restauravimo metodikų;

16.4. publikuotų straipsnių.

17. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę restauruoti unikalias kultūros vertybes, rengti ir vadovauti kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo projektams, atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę, rengti restauratorių mokymo programas.

18. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

TEKSTILĖS RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu, supranta kultūros vertybių išsaugojimo svarbą, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų saugant kilnojamąsias kultūros vertybes.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano pagrindines tekstilės medžiagų savybes, tekstilės eksponatų atlikimo technikas ir sunykimo priežastis;

2.2. išmano pagrindinius tekstilės eksponatų tyrimų metodus ir jų tikslumą;

2.3. išmano tekstilės eksponatų konservavimo-restauravimo būdus;

2.4. išmano restauravimo medžiagų svarbiausias fizikines ir chemines savybes, jų suderinamumą, poveikį eksponatui;

2.5. išmano kovos su biologiniais kenkėjais būdus;

2.6. išmano restauravimo darbų dokumentavimo tvarką;

2.7. išmano tekstilės eksponatų saugojimo, eksponavimo ir transportavimo taisykles;

2.8. yra susipažinęs su darbo saugos reikalavimais.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. dezinfekuoja;

3.2. valo rūdžių, vaško ir kitokios kilmės dėmes;

3.3. plauna vandeniniais tirpalais ir valo organiniais tirpikliais audinius, dažytus šiems reagentams atspariais dažikliais;

3.4. balina tekstilę;

3.5. pašalina ankstesnius nekokybiškus adymus ir lopus;

3.6. tiesina deformacijas;

3.7. augaliniais bei cheminiais dažikliais dažo siūlus ir audinius;

3.8. ado ir lopo nesudėtingus sunykusius plotus;

3.9. dokumentuoja konservavimo ir restauravimo procesus.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija suteikia teisę savarankiškai atlikti nesudėtingus konservavimo ir restauravimo darbus; sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pateikia restauruotas kultūros vertybes ir restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

7.1. išmano įvairių laikotarpių tekstilės kūrinių atlikimo techniką ir naudotas medžiagas;

7.2. išmano fizikinių, cheminių, biologinių tyrimų metodus ir tyrimų rezultatų panaudojimo galimybes;

7.3. išmano medžiagų, naudojamų tekstilės restauravime, senėjimo procesus ir poveikį eksponatui.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus;

8.2. remdamasis pirminių ir laboratorinių tyrimų rezultatais, pats įvertina restauruojamojo kūrinio būklę, sudaro darbų programą ir pasirenka restauravimo metodus bei medžiagas;

8.3. šalina senas įvairios kilmės dėmes;

8.4. valo audinius, dažytus vandeniui ar organiniams tirpikliams neatspariais dažikliais;

8.5. valo ir restauruoja tekstilės eksponatus, atliktus mišria technika;

8.6. atlieka tekstilės pamušimo darbus;

8.7. derina įvairius tekstilės konservavimo ir restauravimo metodus.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę savarankiškai konservuoti ir restauruoti nesudėtingus, vidutiniškai suirusius tekstilės dirbinius; sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorius.

10. Atestacijai restauratorius pateikia restauruotas kultūros vertybes ir restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinės kategorijoms restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. išmano restauruojamų tekstilės eksponatų stilių, istorinę, meninę, mokslinę reikšmę;

11.2. yra susipažinęs su senaisiais restauravimo metodais ir principais;

11.3. išmano pagrindinius artimų kultūros vertybių sričių restauravimo metodus;

11.4. įvertina tekstilės eksponatų būklę, nustato prioritetus atrenkant juos konservavimui ir restauravimui;

11.5. rengia ir įdiegia naujus restauravimo metodus;

11.6. pagal analogiją, istorinę medžiagą rekonstruoja prarastus tekstilės dirbinių fragmentus, detales;

11.7. įvertina ir šalina ankstesnio restauravimus metu padarytus nekokybiškus ir nepagrįstus pakeitimus.

12. Įgyta I kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: rengti specialistus, konsultuoti ir vadovauti II–III kvalifikacinių kategorijų tekstilės restauratorių darbui; savarankiškai restauruoti įvairiomis technikomis atliktus labai pažeistus tekstilės kūrinius.

13. Atestacijai restauratorius pateikia restauruotas kultūros vertybes ir restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris:

14.1. savarankiškai atlieka labai sudėtingus konservavimo ir restauravimo darbus;

14.2. rengia tekstilės restauravimo darbų projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas;

14.3. dalyvauja mokslinėje veikloje;

14.4. rengia publikacijas ir pranešimus.

15. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikia teisę: rengti restauravimo metodikas; vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių III–I kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui; restauruoti ir konservuoti unikalius, labai pažeistus tekstilės kūrinius.

16. Atestacijai restauratorius pateikia restauruotas kultūros vertybes ir restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais kultūros vertybių apsaugos,

konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris turi:

17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą, rengiant tekstilės restauravimo specialistus, arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

17.3. paruoštų bei įdiegtų naujų tekstilės restauravimo metodikų;

17.4. publikuotų straipsnių.

18. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: restauruoti unikalias kultūros vertybes; rengti ir vadovauti kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo projektams; atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę; rengti restauratorių mokymo programas.

19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ĮV-266

VITRAŽO RESTAURATORIŲ KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI**

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Restauratorių etikos kodeksu, laikosi pagrindinių konservavimo ir restauravimo principų, yra sukaupęs specialiųjų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių, būtinų konservuojant-restauruojant vitražo kūrinius.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano stiklo gamybos technologiją;

2.2. išmano stiklo fizines ir chemines savybes, supranta stiklo irimo priežastis;

2.3. moka įvertinti restauravimui pateikto objekto būklę, numatyti konservavimo ir restauravimo darbus;

2.4. išmano konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus;

2.5. sugeba pasirinkti dirbtuvės įrengimus, darbo priemones, medžiagas; yra susipažinęs su darbo saugos bei darbo kultūros reikalavimais.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. vizualiai įvertina restauravimui pateikto kūrinio būklę;

3.2. sprendžia apie būtinybę atlikti laboratorinius tyrimus;

3.3. sudaro konservavimo ir restauravimo darbų programą;

3.4. pasirenka medžiagas, darbo priemones, pasigamina valymo, konservavimo tirpalus;

3.5. paviršiaus apnašas, ankstesnio restauravimo metu naudotas medžiagas šalina sausuoju būdu, vandeniu su paviršinio aktyvumo medžiagomis, organiniais tirpikliais ir cheminių medžiagų tirpalais;

3.6. išmontuoja ir naujai sumontuoja nesudėtingos kompozicijos vitražus, pritaikydamas naujas sujungimo juosteles bei kitas medžiagas;

3.7. pagamina nesudėtingo profilio prarastus fragmentus iš spalvinto ir bespalvio stiklo;

3.8. atkuria monochrominį ir nesudėtingą polichrominį dekorą ant naujų fragmentų, naudodamas stiklo dažus ir taikydamas tapybos ant stiklo techniką.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija suteikia restauratoriui teisę savarankiškai konservuoti ir restauruoti neunikalius, mažai pažeistus vitražus; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnę kvalifikaciją turintis restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus vitražo kūrinius ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

7.1. išmano meninio vitražo gamybos būdus, naudojant įvairias dekoratyvines apdailos medžiagas;

7.2. išmano konservavimo ir restauravimo medžiagų fizines bei chemines savybes, jų pokyčius senėjimo procese, poveikį restauruojamam objektui;

7.3. sugeba analizuoti laboratorinių tyrimų rezultatus ir jais remtis praktiniame darbe.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus; remdamasis pirminių ir laboratorinių tyrimų rezultatais, įvertina pažeisto vitražo būklę, parenka konservavimo ir restauravimo metodą, sudaro darbo programą;

8.2. praktinėje veikloje taiko chemijos, fizikos, biologijos ir medžiagotyros žinias;

8.3. naudodamas daiktinę analogiją ir ikonografinę medžiagą, rengia projektus vidutinio sudėtingumo kompozicijų prarastų fragmentų atkūrimui;

8.4. naudodamas restauruojamo objekto gamybos technologiją, gamina prarastus vitražo fragmentus ir prijungia juos prie autentiško kūrinio;

8.5. gamina reikiamo atspalvio stiklą ir stiklo dažus prarastų fragmentų atkūrimui;

8.6. šalina apnašas ir irizacijos produktus nuo autentiško stiklo paviršiaus; konservuoja stiklą ir trupančius vitražo dažus, suključia šukes.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija suteikia restauratoriui teisę savarankiškai konservuoti ir restauruoti neunikalius, vidutiniškai suirusius vitražus; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnę kvalifikaciją turintis restauratorius.

10. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus vitražus ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II kvalifikacinės kategorijoms restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. išmano įvairių epochų vitražų stilistines ypatybes, gamybos technologiją;

11.2. išmano senuosius ir šiuolaikinius vitražų restauravimo principus, metodus, medžiagas;

11.3. sugeba analitiškai įvertinti ir apibendrinti restauravimo problemas, parinkti darbo metodiką.

12. Praktiniai įgūdžiai:

12.1. pritaikydamas naujas medžiagas ir technikos pasiekimus, rengia restauravimo projektus, tobulina restauravimo technologiją;

12.2. restauruoja labai pažeistus, sudėtingos kompozicijos vitražus, kurie dekoruoti vitražo dažais ir tapybos ant stiklo technika;

12.3. pagal analogiją ir ikonografinę medžiagą rengia sudėtingus rekonstravimo projektus ir juos įgyvendina.

13. Įgyta I kvalifikacinė kategorija suteikia teisę: konservuoti ir restauruoti labai suirusius vertingus istorinius ir šiuolaikinius vitražus; rengti specialistus; vadovauti žemesnės kvalifikacijos tos pačios specialybės restauratorių darbui.

14. Atestacijai restauratorius pristato restauruotus vitražus ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

15. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kvalifikacinės kategorijos restauratoriui, kuris:

15.1. konservuoja ir restauruoja ypatingai sudėtingus unikalius, didelės apimties įvairių epochų vitražus;

15.2. rengia konservavimo ir restauravimo darbų projektus bei kolektyvines ataskaitas;

15.3. apibendrina darbo patirtį, rengia pranešimus, publikacijas.

16. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę: savarankiškai rengti restauravimo metodikas ir projektus; restauruoti unikalias kultūros vertybes; vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacijos restauratorių

darbui.

17. Atestacijai restauratorius pristato restauruotas vitražus bei pateikia restauravimo dokumentaciją; arba pateikia susistemintą teorinę medžiagą aktualiais kultūros vertybių apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

18. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos vitražo restauratoriui, kuris turi:

18.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

18.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

18.3. paruoštų, įdiegtų arba pritaiktų naujų tyrimo ir restauravimo metodikų arba publikuotų mokslinių straipsnių.

19. Įgyta eksperto kvalifikacija suteikia teisę: restauruoti unikalias kultūros vertybes; rengti vitražo tyrimo ir restauravimo projektus arba vadovauti jų rengimui; atlikti restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę; rengti restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.

20. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

VARGONŲ RESTAURATORIAUS KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos restauratoriaus etikos kodeksu, supranta kultūros vertybių išsaugojimo svarbą, yra sukaupęs specialiųjų žinių ir praktinių įgūdžių, būtinų saugant, konservuojant ir restauruojant kilnojamąsias kultūros vertybes.

2. Būtinės teorinės žinios:

2.1. išmano pagrindinius vargonų konservavimo ir restauravimo principus, konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus, vargondirbystės technologijas, vargonų sunykimo priežastis ir pobūdį;

2.2. išmano medienos, kaip vienos pagrindinių vargonų medžiagų, prigimtines fizines ir mechanines savybes, jos senėjimo ir suirimo priežastis;

2.3. yra susipažinęs su vargonuose naudojamų metalų ir jų lydinių fizinėmis bei cheminėmis savybėmis, bendraisiais metalų apdirbimo principais;

2.4. žino odos savybes, jos panaudojimo galimybes ir pritaikymą;

2.5. sugeba nustatyti vargonų nykimo priežastis ir žino pagrindinius tyrimo metodus;

2.6. suvokia, kaip ir kokie aplinkos veiksniai daro įtaką vargonams; žino vargonų priežiūros reikalavimus;

2.7. išmano klijų, naudojamų vargonų restauravime savybes, jų panaudojimo galimybes, paruošimą ir pritaikymą;

2.8. yra susipažinęs su darbo saugos bei darbo kultūros reikalavimais;

2.9. išmano vargonų ar atskirų jų dalių transportavimo reikalavimus.

3. Praktiniai įgūdžiai:

3.1. yra įsisavinęs medienos apdirbimo rankiniu būdu technologiją;

3.2. atpažįsta, iš kokios medienos rūšies pagamintos medinės restauruojamų vargonų dalys;

3.3. atlieka pirminius vargonų tyrimus;

3.4. įvertina vargonų saugojimo sąlygas, teikia pasiūlymus prevenciniam konservavimui;

3.5. vizualiai apibūdina nerestauruotų vargonų būklę, defektus ir nustato sunykimo priežastis;

3.6. dalyvauja sudarant vargonų restauravimo darbų programą, rengia restauravimo dokumentaciją;

3.7. savarankiškai išmontuoja atskiras detales ar konstrukcijas;

3.8. atkuria prarastas nesudėtingas medines ir metalines detales ar jų junginius; sujungia atskiras vargonų detales;

3.9. sugeba taikyti litavimo techniką ir minkštus lydmetalus.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę savarankiškai konservuoti ir restauruoti mažai pažeistų vargonų dalis; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacijos vargonų restauratorius.

5. Atestacijai restauratorius pristato vargonų restauravimo darbus ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė kategorija suteikiama vargonų restauratoriui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų, yra sukaupęs atitinkamų teorinių žinių bei praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

7.1. išmano istoriniuose vargonuose naudotų medžiagų savybes, gamybos technologiją, vargonų stilistines ypatybes, yra susipažinęs su vargonų istorija;

7.2. išmano vargonų nykimo priežastis; žino biologinių kenkėjų rūšis ir jų naikinimo priemones, supranta dezinfekcijos ir dezinsekcijos priemonių poveikį istoriniams vargonams, žmonėms ir aplinkai;

7.3. išmano dirbtuvių klimatinių parametrų koregavimo būdus;

7.4. išmano bendrus metalų tyrimo metodus bei jų tikslumą; sugeba pritaikyti fizikos, chemijos, medžiagotyros žinias;

7.5. išmano vargonuose naudojamų metalų ir jų lydinių fizines ir chemines savybes, bendruosius metalų apdirbimo principus;

7.6. išmano medienos fizines ir mechanines savybes, jos senėjimo ir sunykimo priežastis;

7.7. išmano konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus bei konservavimo ir restauravimo principus;

7.8. yra susipažinęs su vargonų derinimo pagrindais;

7.9. yra susipažinęs su gamtosaugos, higienos ir darbų saugos reikalavimais;

7.10. suvokia temperatūros ir drėgmės poveikį vargonams ir žino būdus, kaip tą poveikį susilpninti.

8. Praktiniai įgūdžiai:

8.1. atlieka pirminius tyrimus ir nustato laboratorinių tyrimų būtinumą; vizualiai įvertina vargonų būklę ir nustato, ar vargonai anksčiau buvo restauruoti, ar buitiškai remontuoti;

8.2. remdamasis pirminiais ir laboratoriniais tyrimais, dalyvauja restauruojamų vargonų darbų programos rengime;

8.3. šalina metalinių detalių ir vamzdžių deformacijas, atkuria prarastas jų dalis;

8.4. išmatuoja ir dokumentuoja atkuriamas vargonų detales, vamzdžių menzūras;

8.5. šalina vėlesnius metalo ir medžio paviršiaus uždažymus;

8.6. šalina korozijos židinius metalo paviršiuje;

8.7. atkuria pažeistas medines detales arba daro jų rekonstrukciją;

8.8. atkuria pažeistas odines detales arba daro jų rekonstrukciją;

8.9. vadovaudamasis tyrimų rezultatais, parenka atitinkamas valymo priemones ir jas panaudoja;

8.10. rengia darbo brėžinius ir šablonus prarastoms detalėms atkurti;

8.11. derina vargonus;

8.12. praktiniame darbe naudoja mokslinių tyrimų rezultatus: moka pritaikyti chemijos, fizikos, medžiagotyros žinias;

8.13. pateikia rekomendaciją, kaip restauruotus vargonus prižiūrėti ir saugoti;

8.14. paruošia vargonus naudojimui ar transportavimui.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę konservuoti, restauruoti ir derinti vidutiniškai sunykusius vargonus; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos vargonų restauratorius.

10. Atestacijai restauratorius pristato praktinius vargonų restauravimo darbus ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė kategorija suteikiama vargonų restauratoriui, kuris yra susipažinęs su tarptautinėmis paveldosaugos chartijomis, konvencijomis bei rekomendacijomis ir, be III–II

kvalifikacinių kategorijų restauratoriams keliamų reikalavimų:

11.1. išmano vargonų stilių, gamybos technikų bei technologijų istoriją; senuosius ir šiuolaikinius restauravimo metodus; artimų restauravimo specialybių pagrindinius restauravimo principus;

11.2. įvertina restauruojamų vargonų būklę;

11.3. atlieka eksperimentinius darbus, įdiegiant arba rengiant naujus restauravimo metodus; savarankiškai parenka darbo metodiką;

11.4. gerai išmano odos senėjimo ir irimo priežastis; naujos odos savybes, jos panaudojimo galimybes ir pritaikymą;

11.5. išmano vargonų derinimo specifiką, atsižvelgiant į vargonų stiliaus ir laikmečio ypatumus;

11.6. išmano vargonų intonavimo pagrindus (taikoma vargonų restauratoriaus-intonuotojo specializacijai).

12. Įgyta I kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

12.1. pagal analogiją, archyvinčius dokumentus rekonstruoti labai sunykusius vargonus, atkurti prarastas konstrukcines vargonų dalis; atkurti neišlikusias instrumento dalis; savarankiškai rengti restauravimo metodikas bei projektus;

12.2. derinti vargonus;

12.3. intonuoti vargonus (taikoma vargonų restauratoriaus-intonuotojo specializacijai);

12.4. rengti specialistus, vadovauti tos pačios specialybės žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui, konsultuoti.

13. Atestacijai restauratorius pristato praktinius vargonų restauravimo darbus ir pateikia restauravimo dokumentaciją.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

14. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos vargonų restauratoriui, kuris:

14.1. atlieka ypatingai sudėtingus vargonų konservavimo, restauravimo ir rekonstravimo darbus;

14.2. dirba tiriamąjį mokslinį darbą, rengia publikacijas, pranešimus;

14.3. rengia vargonų konservavimo ir restauravimo darbų metodikas, projektus, eskizus, kolektyvinių darbų ataskaitas.

15. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija restauratoriui suteikia teisę:

15.1. konservuoti, restauruoti, derinti ypatingos vertės vargonus; savarankiškai rengti restauravimo metodikas bei projektus, vadovauti vargonų restauravimo darbams; vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių III–I kvalifikacinių kategorijų restauratorių darbui;

15.2. intonuoti ypatingą kultūrinę, meninę ir istorinę vertę turinčius vargonus; konsultuoti žemesnės kvalifikacijos vargonų intonavimo specialistus (taikoma vargonų restauratoriaus-intonuotojo specializacijai).

16. Atestacijai restauratorius pristato vargonų restauravimo darbus ir pateikia restauravimo dokumentaciją; arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais vargonų apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

17. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos vargonų restauratoriui, kuris privalo turėti:

17.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant vargonų restauravimo specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;

17.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose vargonų restauravimo projektų bei restauravimo darbų ekspertizes;

17.3. naujų parengtų ar įdiegtų vargonų tyrimo, restauravimo ir konservavimo metodikų;

17.4. publikacijų vargonų restauravimo, konservavimo, prevencinio konservavimo, restauratorių mokymo, kvalifikacijos kėlimo klausimais ir (ar) parengtos mokymo medžiagos ar sandų.

18. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

18.1. restauruoti unikalius vargonus;

18.2. intonuoti unikalius vargonus (taikoma vargonų restauratoriaus-intonuotojo specializacijai);

18.3. rengti ir vadovauti vargonų tyrimo ir restauravimo projektams;

18.4. atlikti vargonų restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;

18.5. rengti vargonų restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.

19. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

Papildyta priedu:

Nr. [IV-819](#), 2012-11-20, Žin., 2012, Nr. 137-7034 (2012-11-27), i. k. 1122080ISAK00IV-819

VARGONŲ RESTAURAVIMO TECHNOLOGO KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

1. III kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, kuris:
 - 1.1. yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos restauratoriaus etikos kodeksu;
 - 1.2. išmano vargonų technologinių tyrimų pritaikymo sritis;
 - 1.3. išmano vargonų būklės tyrimo principus ir pagrindinius metodus;
 - 1.4. sugeba dokumentuoti vargonų tyrimus;
 - 1.5. supranta tiriamų vargonų sunykimo priežastis;
 - 1.6. išmano vargonų prevencinio konservavimo metodus;
 - 1.7. išmano konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus bei konservavimo ir restauravimo principus.
2. Praktiniai įgūdžiai:
 - 2.1. atlieka nesudėtingus vargonų technologinius tyrimus;
 - 2.2. įvertina vargonų saugojimo sąlygas, teikia pasiūlymus prevenciniam konservavimui;
 - 2.3. paruošia vargonus saugojimui, eksponavimui ir transportavimui;
 - 2.4. laikosi darbo saugos ir darbo kultūros reikalavimų.
3. Įgyta III kvalifikacinė kategorija vargonų technologui suteikia teisę tirti ir atlikti pirminį neunikalių, mažai pažeistų vargonų konservavimą; sudėtingesniems darbams turi vadovauti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos vargonų technologas.
4. Atestacijai pateikia atliktų darbų aprašymus ir tyrimų ataskaitas.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

5. II kvalifikacinė kategorija suteikiama vargonų technologui, kuris, be III kvalifikacinės kategorijos vargonų technologams keliamų reikalavimų, išmano:
 - 5.1. vargonų technologijų pagrindus, medžiaginę tiriamų objektų struktūrą, chemines ir fizines savybes, cheminius senėjimo ir irimo procesus;
 - 5.2. vargonų tyrimo metodus;
 - 5.3. tiriamų vargonų konservavimo ir restauravimo metodus;
 - 5.4. medžiagų, naudojamų konservavimo ir restauravimo praktikoje, savybes, senėjimo priežastis, poveikį restauruojamam objektui.
6. Praktiniai įgūdžiai:
 - 6.1. atlieka vargonų tyrimus, analizuoja, sistemina tyrimų rezultatus, ir remdamasis jais parenka konservavimo-restauravimo medžiagas bei rekomenduoja konservavimo-restauravimo metodus;
 - 6.2. nustato restauruojamų vargonų būklę ir jų pagaminimo techniką;
 - 6.3. parenka vidutinio sudėtingumo konservavimo ir restauravimo darbams naudotinas medžiagas.
7. Įgyta II kvalifikacinė kategorija vargonų technologui suteikia teisę tirti ir atlikti pirminį vidutiniškai suirusių vargonų konservavimą; sudėtingesniems darbams vadovauja aukštesnės kvalifikacinės kategorijos vargonų restauravimo technologas.
8. Atestacijai restauratorius pateikia išsamius, susistemintus tyrimų rezultatus ir

rekomendacijas vargonų restauratoriams dėl naudotinių medžiagų ir restauravimo metodų parinkimo.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

9. I kvalifikacinė kategorija suteikiama technologui, kuris, be III–II kvalifikacinių kategorijų vargonų technologams keliamų reikalavimų, išmano:

- 9.1. tarptautines paminklosaugos chartijas, konvencijas ir rekomendacijas;
- 9.2. vargonų stilistines ypatybes, technologijas ir medžiagas;
- 9.3. konservavimo ir restauravimo teoriją, jos istoriją;
- 9.4. kompleksinio-sisteminio ir kitų kultūros vertybių tyrimo principus;
- 9.5. naujausius vargonų tyrimo ir konservavimo metodus, šios srities mokslinių tyrinėjimų kryptis;
- 9.6. aplinkos poveikio vargonams sukeltus cheminius procesus.

10. Praktiniai įgūdžiai:

- 10.1. sugeba įvertinti ir apibendrinti vargonų restauravimo problemas;
- 10.2. sugeba formuluoti tyrinėjimų užduotis, parengti tyrimų metodiką;
- 10.3. sugeba atlikti sudėtingus vargonų tyrinėjimus;
- 10.4. atlieka eksperimentines naujų konservavimo ir restauravimo technologijų paieškas;

10.5. rengia vargonų tyrimo bei konservavimo-restauravimo ataskaitas; dalyvauja vargonų restauravimo specialistų rengime, konsultuoja restauratorius atliktų tyrimų pritaikymo klausimais.

11. Įgyta I kvalifikacinė kategorija vargonų technologui suteikia teisę: savarankiškai atlikti sudėtingus vargonų tyrimo darbus, būti mokslinės temos vadovu, rengti vargonų tyrimo specialistus, vadovauti žemesnės kvalifikacinės kategorijos vargonų technologų darbui.

12. Atestacijai restauratorius pateikia teoriškai apibendrintus ir praktiškai patikrintus eksperimentinių tyrimų rezultatus bei rekomendacijas naujų restauravimo medžiagų ir technologijų pritaikomumo klausimais; tyrimų ataskaitas, publikacijas.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

13. Aukščiausioji kvalifikacinė kategorija suteikiama I kategorijos vargonų technologui, kuris:

- 13.1. atlieka kompleksinius-sisteminius vargonų ir kitų kultūros vertybių tyrimus;
- 13.2. rengia vargonų konservavimo ir restauravimo projektus;
- 13.3. dalyvauja mokslinėje veikloje;
- 13.4. rengia savo patirtį apibendrinančias publikacijas, metodinius leidinius.

14. Įgyta aukščiausioji kvalifikacinė kategorija vargonų technologui suteikia teisę: savarankiškai parengti vargonų restauravimo metodikas, projektus ir vadovauti tos pačios bei gretutinių specialybių III–I kvalifikacinių kategorijų vargonų technologų darbui.

15. Atestacijai restauratorius pateikia kompleksinių-sisteminių vargonų ir kitų kultūros vertybių tyrimo rezultatus; konservavimo ir restauravimo technologijų projektus; publikacijas.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

16. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausiosios kvalifikacinės kategorijos vargonų technologui, kuris turi:

- 16.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant vargonų restauravimo technologijų specialistus arba ne mažesnę kaip 3 metų metodinio vadovavimo vargonų restauravimo restauratoriams ir technologams patirtį;
- 16.2. ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ar komisijose,

vertinančiose vargonų ir kitų kultūros vertybių tyrimus, restauravimo projektus, metodikas bei atliekančiose vargonų restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;

16.3. naujai parengtų ar įdiegtų vargonų tyrimo ar vargonų konservavimo-restauravimo metodikų;

16.4. publikacijų vargonų tyrimo, restauravimo, konservavimo, prevencinio konservavimo, restauratorių mokymo, kvalifikacijos kėlimo klausimais ir (ar) parengtos mokymo medžiagos ar sandų.

17. Įgyta eksperto kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

17.1. tyrinėti unikalius – ypatingai didelės kultūrinės ir istorinės vertės vargonus;

17.2. rengti ir vadovauti vargonų tyrimo ir restauravimo projektams;

17.3. atlikti vargonų restauravimo metodikų ir projektų ekspertizę;

17.4. rengti vargonų technologų ir vargonų restauratorių mokymo bei restauravimo ir konservavimo programas.

18. Atestacijai restauratorius pateikia eksperto kvalifikacinės kategorijos reikalavimus atitinkančią medžiagą.

Papildyta priedu:

Nr. [IV-819](#), 2012-11-20, Žin., 2012, Nr. 137-7034 (2012-11-27), i. k. 1122080ISAK00IV-819

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Įsakymas

Nr. [IV-202](#), 2009-04-27, Žin., 2009, Nr. 50-2004 (2009-05-05), i. k. 1092080ISAK00IV-202

Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymo Nr. IV-266 "Dėl Kilnojamųjų kultūros vertybių ir kultūros paveldo statinių vertingųjų savybių restauratorių atestavimo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Įsakymas

Nr. [IV-241](#), 2010-04-21, Žin., 2010, Nr. 49-2409 (2010-04-29), i. k. 1102080ISAK00IV-241

Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymo Nr. IV-266 "Dėl Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Įsakymas

Nr. [IV-405](#), 2012-06-05, Žin., 2012, Nr. 64-3265 (2012-06-07), i. k. 1122080ISAK00IV-405

Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymo Nr. IV-266 "Dėl Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Įsakymas

Nr. [IV-819](#), 2012-11-20, Žin., 2012, Nr. 137-7034 (2012-11-27), i. k. 1122080ISAK00IV-819

Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymo Nr. IV-266 "Dėl Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos nuostatų patvirtinimo" papildymo